

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Alternativ titel | Alternative title:

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Kleins Forlag, 1893

Fysiske størrelse | Physical extent:

Sofokles.; oversat af Thor Lange.

Sophokles' Antigone

Antigone.

Kjøbenhavn : Kleins Forlag, 1893

60 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130009873601

STUDIER

FRA

SPROG- OG OLDTIDSFORSKNING

UDGIVNE AF DET PHILOGISK-HISTORISKE SAMFUND

Nr. 14

SOPHOKLES'
ANTIGONE

OVERSAT

AF

THOR LANGE

KJØBENHAVN

KLEINS FORLAG

1893

Kjobenhavn. — I. Cohens Bogtrykkeri.

Min Barndomskammerat,

Min Ungdoms Meddiscipel hos J. N. Madvig og J. L. Ussing,

Filologen og Kunstkjenderen

Dr. phil. **CHRISTIAN JØRGENSEN,**

*hvis Lærdom og Smag dette Arbejde skylder
sin Fremkomst,*

i trofast Venskab

tilegnet.

Moskwa, den 2. November 1893.

PERSONERNE.

Kreon, Konge af Theben.

Eurydike, hans Hustru.

Hæmon, hans Søn.

Antigone } hans Søsterbørn, Døttre af
Ismene } den afdøde Konge Ødipus.

Tiresias, en Sandsiger.

En Drabant.

Et Bud.

Et andet Bud.

Chor af thebanske Geronter.

(Stumme Personer: To Drabanter hos Kreon. To Terner hos Eurydike. To Mænd af Vagten, som føre Antigone. En lille Dreng, der ledsager Tiresias.)

Handlingen foregaaer i Theben paa Pladsen foran Kreons Kongeborg.

Støttende sig til et Alter foran Kongeborgen i Theben staaer Antigone taus og hensunken i Tanker. Ved Lyden af Fodtrin løfter hun Hovedet. Ud af en Sidedør i Paladset træder Ismene. Antigone gaaer hende imøde, griber hendes Haand og fører hende frem paa Prosceniet.

Antigone.

Mit eget Liv, Ismene, Du min Søstersjæl,
Hvad Jammer veed Du af Ødipus' Rædselsarv
Som Zeus ej lader times i vor Levetid?
Ak, ingen Sorg kan nævnes, ingen Syndestraf
Og ingen Skjændsel, ingen Skam for Dig og mig,
Som ikke jeg saa skeet og fuldbragt over os.
Og hvilken Dom er det nu, der, som Rygtet gaaer,
Blev kundgjort nys af Fyrsten for alt Stadens Folk?
Fornam Du noget, eller blev det for Dig dulgt,
At en, vi elske, er af Fjendens Had forfulgt?

Ismene.

Ak, nej, om ingen, jeg har kjær, Antigone,
Fornam jeg Budskab, godt saa lidt som ondt, fra sidst
Da begge to vi begge vore Brødre saa
I blodig Tvekamp for hinandens Haand forgaa.
Fra samme Stund, Argiverhærens Fjendeflok
Inat paa Flugt blev slagen, veed jeg intet mer,
Slet intet, intet, ingen Sorg og ingen Trøst.

Antigone.

Det skjønnet jeg, og derfor jeg dig kalde lod
Af Slottet ud, at ene Du mig høre skal.

Ismene.

Hvad nu? Et Ord, en Id har synligt grebet Dig!

Antigone.

Ja, vid! Af vore Brødre fandt Kong Kreon kun
Den ene værdig til en Grav, den anden ej.
Blot Eteokles har han, som det siges, undt
Anstændigt efter Skik og Brug et Hvilested
I Jordens Skjød, en Hædersplads i Skyggers Land.
Men den usaligt faldne Polynikes' Lig
Har, efter Rygtet, Stadens Folk han strengt forbudt
At dække mildt med Jord og fælde Taarer for.
Nej, ubegravet, ubegrædt vor Broder blev
Til Fangst og Fryd for byttelystne Ravne slængt.
Det, melder man, den ridderlige Kreon har
Befalet Dig og mig at taale, særligt mig.
Snart kommer selv han hid at varsle lydt derom
For hver, som ej har hørt hans Bud, og Buddet er
Alvorlig ment, thi hvo hans Villie trodse tør
Skal dø, skal stenes offenligt til Straf derfor.
Nu veed Du det, og hurtigt skal det vise sig,
Om kjæk Du er, hvad heller feyg din Byrd til Skam.

Ismene.

Hvad mener Du, Afsindige, hvad evner jeg
At lægge til og trække fra i denne Sag?

Antigone.

Tænk efter! Vil Du hjælpe mig og være med?

Ismene.

Til hvilket Vovestykke? Hvorpaa pønser Du?

Antigone.

Om din og min Haand løfte kan vor Broders Lig.

Ismene.

Du vover at begrave ham mod Stadens Lov?

Antigone.

Ja, min han er — og din, om end Du nægter det.

Ismene.

Formastelige, tør Du trodse Kreons Bud?

Antigone.

Ja! Hvor tør Kreon vriste mig min Broder fra?

Ismene.

O ve, betænk dog, Søster, hvad vor Fader leed,
Hvor afskyet og foragtet han tilgrunde gik,
Da for en selvgjort, selvopdaget Brødes Skyld
Med egen Haand han rev sig begge Øjne ud.
Tænk, at hans Moder og hans Viv, to Navne, ak,
Paa samme Kvinde, tvandt sig selv til Død en Snør.
Men vore stakkels Brødre øved Brodermord
Og gik i Døden sammen for hinandens Haand.
Skal ogsaa vi, vor Stammes sidste skaante Skud
Med Skam og Skjændsel ryddes bort, fordi paa Trods
Vi overtraadte Herskermagtens Villiesbud?
Nej, husk, at Du og jeg blev kun til Kvinde skabt,
Til Kvinder kun, for ej at yppe Strid med Mænd.
Husk ogsaa det, at altfor stærk er han, der bød,
Saa lyd ham baade heri og i værre Ting.
Selv beder jeg den Dødes Sjæl forlade mig,
At tvungen jeg af Overmagt ham svigte maa.
Men Lov er Lov, og ingen Klog forsøge vil
At gjøre det, hvad ikke han har Evne til.

Antigone.

O, jeg skal ikke bede Dig, og vilde Du
Nu hjælpe mig, fik ikke mer Du Tak derfor.
Bliv Du kun ved din Mening, men min Broder flyer
Jeg selv til Jord og dør med Ære for min Daad.
Kjær skal hos ham jeg hvile, hvem jeg selv har kjær;
Min Skyld var ene Kjærlighed. Og større Trang
Har jeg til Dødes Venskab end til Levendes,
Thi hos de Døde boer man længst. Men Du, gak Du
Og haan den Pligt, som Guder selv har helliggjort!

Ismene.

Jeg haaner ingen hellig Pligt, men altfor svagt
Mit Hjerte blev til Modstand imod Mennesker.

Antigone.

Ja, sig Du hvad Du vil til Forsvar; nu gaaer jeg
Og reder selv min elskte Broders Lig en Grav.

Ismene.

Fortabte Søster! Angst for Dig betager mig.

Antigone.

Spar Du din Angst for mig og skjød din egen Sag.

Ismene.

Gjør idetmindste, hvad Du gjør, saa skjult, Du kan,
Tal ej derom, ti stille; det skal ogsaa jeg.

Antigone.

Aa nej, tal kun og angiv mig! Din Taushed gjør
Dig meget mer forhadet, end om Du meldte alt.

Ismene.

Dit Blod er hedt, skjøndt Frygten burde kjøle det.

Antigone.

Hvad Frygt! Jeg veed, jeg tækkes dem, hvem helst jeg vil.

Ismene.

Ja, hvis det lykkes, men den Sag gaaer aldrig godt.

Antigone.

Nuvel, saa gaaer den galt, og saa er det forbi.

Ismene.

Langt bedre strax at afstaa fra hvad ej kan ske.

Antigone.

Ved saadan Tale bliver mig Du dybt forhadet
Og skal med Rette hades af den Dødes Sjæl.
Men lad Du roligt mig med samt min Ufornuft
Nu gaa i Fare, thi hvad end mig times kan,
Mig times intet værre end at dø med Roes. Gaaer.

Ismene.

Ja, ja, saa gak! Er end Du paa Forstanden blind,
Gjør kjær Dig dog din Troskab og dit Søstersind!

Gaaer ud til den anden Side.

Choret, bestaaende af thebanske Oldinger i hvide Klæder og med hvide Stave i Hænderne, træder i to Afdelinger fra højre og fra venstre ind paa Skuepladsen (Orchestra) og bevæger sig syngende omkring Dionysosalteret.

Choret.

(Første Strophe.)

Morgensol i dit Straalebad
 Aldrig stod Du saa lys og glad
 Over Thebanernes Syvportstad!
 Du kom, Du kom! Højt i det Høje,
 Højt over Dirke, der strømmer klar,
 Sejersstolt Du Dig opladt har
 Du Dagens gyldne, glimrende Øje!
 Argos' Hær, som imod os drog
 Og stolt paa sølvblanke Skjolde slog,
 For Solskinspilene Flugten tog,
 For din Braad maatte Nakken den bøje.

Den Hær havde mod vor Stad og vort Land
 Polynikes ført, hin Ufredens Mand.
 Som en Ørn, der kredser om Afgrundens Rand,
 Lod Hæren Krigsskriget klinge.
 Den Ørn fløj hid med Skrig og med Vold.
 Som skinnende Dun, naar Sne falder kold,
 Var hvert Dun i dens Bryst et skinnende Skjold
 Og Hjelmbuske Fjer i dens Vinge.

(Første Modstrophe.)

Svævende over os Ørnen stod;
 Om Stadens Porte den blinke lod
 De Spyd, der sad som Kløer i dens Fod.
 Men bort den fløj uden at smage
 Vort Blod, den fløj inden Ildens Magt
 Steg til den kunde i Grus faa lagt
 Murkronens Tinder og Borgens Tage.
 Opskræmmet trindtom af Raab og Larm,

Saaret i Ryggen og ramt i Barm
 Flygtede Ørnen, der stred med Harm
 Mod Thebens kjæmpende Drage.

Thi Herskeren Zeus er al Hovmod gram,
 Han saa deres Pral, og det tirrede ham
 At skue den Flok, der med Brask og Bram
 Sine gyldne Vaaben lod gunge.
 Han slynged sin Lynild i Skaren ind,
 Da rulled til Jord, bedøvet og blind,
 Den Helt, som allerede fra Murens Tind
 Vilde højt en Sejerssang sjunge.

(Anden Strophe.)

Tumlende styrted han ned, saa Jorden gynged,
 Han, der sin flammende Brand mod Borgen slynged,
 Han, hvis Stormskrig i Kampens Gny
 Drøned som Brag fra en Tordensky.
 Snart hist, snart her i Tummel og Støj
 En Fjende sit Liv imod Døden bytter.
 Dræbende hen over Valpladsen fløj
 Ares, den vældige Rytter.

De Høvdinger syv, som med Heltemod
 Brød frem mod de syv, der ved Portene stod,
 Faldt selv; deres Rustning rødnet af Blod
 Blev Zeus til Sejersløn givet.
 Dog, sammen kun faldt de usalige to,
 To Brødre, der fødtes til sammen at bo
 Men med fældede Landser brød Frændetro
 Og skilte hinanden ved Livet.

(Anden Modstrophe.)

Nu lod dog Guderne Sejren med Ære komme,
 Theben, den vognrige Stad til Fryd og til Fromme.
 Nu skal Krigens blodige Daab

Glemmes i Festlag og Fryderaab.

En Kreds om Gudernes Templer vi slaa;
Ved Dagens Lys og i Nattens Mørke
Fremmerst i Dandsen skal Bakchos gaa,
Thebens Beskytter og Styrke.

Men hist træder Kreon ud af sit Slot,
Menøkeus' Afkom, vor nye Drot,
Hvem Skjæbnens Spil har til Magten kaldt,
Saa et Kongespir ham ihænde faldt.

Hvad pønser han paa? Hvi gav han os Gamle
Ved Sendebud en Befaling alt
Til flux vort Raad at forsamle?

Ud af Fløjdørene i Paladsets Midtfront, den saakaldte
Kongeport, træder

Kreon.

I Venner! Nu har Guderne bragt Statens Skib
Paa Kjøl igjen, skjøndt haard var Bygen, vi red af.
Saa har til Eder fremfor alle Bud jeg sendt
Og kaldt Jer hid, thi vel jeg veed, at først I var
Beständig tro mod Kongeslægten Laios.
Jeg veed, at, da Ødipus frelste denne Stad
For siden selv at gaa tilgrunde, stod I fast
Omkring hans Børn med Huldskab og Hengivenhed.
Nu, da hans Sønner begge to paa samme Dag
I Dobbeldøden fulgtes, som de gav og fik
Ved grumt at dyppe Haanden i hinandens Blod,
Har selv jeg arvet enevældig Kongemagt
I Kraft af nærmest Slægtskab med den Æt, som faldt.
Helt vanskeligt tilbunds at kjende nogens Sind,
Hans Hjertelag, hans Tankesæt og Standpunkt, før
Man kjender ham som Hersker af den Lov, han gav.
Hvad mig nu angaaer, mener jeg, at den Regent,
Som tøver med at slaa en god Beslutning fast

Og svag og frygtsom tier, hvor han tale skal,
 Er jammerlig som faa; det har jeg altid ment.
 Og den, der sætter andre Hensyn mere højt
 End Fædrelandets Tarv, er ingen Tanke værd.
 Nej, jeg — det høre Zeus, der ser og hører alt —
 Skal ikke tie, hvor jeg ser, at onde Raad
 Vil skade Byens Velfærd og dens Borgere.
 Og aldrig faaer den Mand, som vil vort Land tillivs,
 En Ven i mig, thi vel jeg veed, at Landets Gavn
 Er alles Gavn, og Landet selv vort fælleds Skib,
 Et Venneskib med Kjendingsflag: Alt vel ombord!
 Med sligt Bestik jeg Stadens Fartøj styre vil,
 Og derfor har i Samklang med hvad nys blev sagt
 Jeg udstedt en Befaling om Ødipus' Børn.
 Thi Eteokles, som sin Fædrestad til Værn
 Stred herligt over alle og led Helledød,
 Til Jordan stedes skal med al den Pomp og Pragt,
 Der smykker kun de højstfortjente Dødes Grav.
 Den anden Broder, Polynikes, mærk Jer vel,
 Som til sit Hjemland og sit Hjemlands Guder kom
 Med Avindskjold igjen for af sin Fødestad
 At levne kun en Askehob samt lædske sig
 I Frændeblod og slaa sit Folk i Trældomsaag,
 Om ham befol jeg, at der intet Gravsted maa
 Ham vies, ingen Klage lyde ved hans Lig.
 Nej, blottet skal hans døde Legem, Ravn og Hund
 Til Rov, paa Marken ligge slængt, en Skam at se.
 Saa lød mit Bud, og aldrig bør en Niding faa
 Af mig den samme Hæder som en pligttro Mand.
 Men hver, som elsker Fædrelandet, skal hos mig
 Al Ære nyde ligefuldt i Liv og Død.

Chorføreren.

Beslutning tog Du, Kreon, o Menøkeus' Søn,
 Saavel om Stadens Fjende som om Stadens Ven.

Du har vel Ret at dømme efter eget Skjøn
Enhver af os, der leve, og de Døde med.

Kreon.

Sørg altsaa for, at Buddet bliver overholdt.

Chorføreren.

Det Hverv kan bedre røgtes af en yngre Mand.

Kreon.

Ja, Vagt har jeg allerede nu ved Liget sat.

Chorføreren.

Nuvel, naar det er gjort, hvad vil Du fordre mer?

Kreon.

At ej I støtte dem, der staa mit Bud imod.

Chorføreren.

Saa dum er ingen, at en Dødsstraf lokker ham.

Kreon.

Ja, vel er Dødsstraf sat som Løn derfor, men tidt
Gaa Folk af Lyst til Fordel i den visse Død.

Ind fra venstre kommer en Drabant af Vagten.

Drabanten.

Min Hersker, jeg vil ikke paastaa just, jeg løb
Saa rap tilbens herhen, at jeg har tabt mit Vejr.

Nej, ofte nok paa Vejen jeg betænkte mig

Og standsed tidt og vilde vende om igjen.

Thi stadigt talte min Forstand og sagde mig:

Du Daare, gaaer Du hen, hvor Straffen venter Dig?

Bliv, hvor Du er, din Dumrian, lad Kreon faa

Det Bud af andre, læg Du ikke Ryggen til.

I slige Tanker gik jeg jevnt og stille nok,

Og saadan bliver selv den mindste Strækning lang.

Til sidst jeg dog mig overvandt til hid at gaa;

Nu melder jeg, hvad meldes bør, skjøndt intet godt,

Og som et Skjold jeg skyder for mig frem den Tro,

At det kun sker, hvad Skjæbnen alt bestemt mig har.

Kreon.

Hvad nu, forklar mig Grunden til din Modløshed.

Drabanten.

Hør først, hvad nærmest angaaer mig, thi ikke jeg
Har øvet Daaden, aner heller ikke, hvem.
Og Uret var det, om jeg selv led Ondt derfor.

Kreon.

Du tager mange Forbehold og reder Dig
Med Omsvøb ud af Sagen, hvad den Sag saa er.

Drabanten.

Naturligt nok, at Frygten gjør omstændelig.

Kreon.

Kom med din Melding i en Fart og pak Dig bort!

Drabanten.

Det skal jeg. Der er en, som har i Huj og Hast
Begravet Liget ved at drysse Sand derpaa
Samt fuldbragt alt, der kræves til den Dødes Fred.

Kreon.

Hvordan? Hvem understod sig til at vove det?

Drabanten.

Det veed jeg ikke. Ingen havde Pladsen rørt
Med Hakkehug og Spadestik, men hel og fast
Laa Jordens Skorpe; Hjulspor fandtes heller ej
Saa lidt som andre Mærker af en Gjerningsmand.
En af os saa, hvad hændet var, han kaldte strax
De andre til, og Raadvildhed os alle greb.
Thi Liget var, skjøndt ikke lagt i Grav, dog dækt
Løst med et Lag af Muld til Fred og Sonebod.
Ej heller havde Hunde eller vilde Dyr
Den Dødes Legem krænket eller sønderslidt.
Nu brød der Strid og Skjændsmaal løs; hver Vagtsoldat
Skjød Skylden paa sin Sidemand, og nær det var
Til Slagsmaal kommet, inden nogen hindred det.
Thi hver sin Del af Brøden bar, men ingen lod
Bestemt sig pege ud, hver sagde god for sig,
Hver loved til Bevis paa sin Uskyldighed
At friste Jernbyrd, Baal og Brand samt alskens Ed

Paa hverken selv at være Skyld ejheller blot
At kjende Sagens Udspring eller Ophavsmand.
Tilsidst, da ingen anden Udvej viste sig,
Udtalte en et Ord, som bragte hver Mand til
At sænke sky sit Blik, thi hverken kunde vi
Bestride Raadets Rigtighed ejheller se,
Hvordan det skulde ende godt. Men Raadet var
At melde alt og intet holde skjult for Dig.
Den Plan vandt Bifald, og paa mig Ulykkesfugl
Faldt Loddet med den Vinding og den Gunst at gaa.
Jeg gik med Sorg og kom til Sorg, thi vel jeg veed,
At ingen ynder den, der bringer ond Besked.

Chorføreren.

Min Konge! Hjertets Røst har strax tilhvisket mig,
At Guderne maaske tog Del i denne Daad.

Kreon.

Saa ti, før ved din Tale Du faaer tirret mig
Og trods din Alder tilmed som en Taabe staaer.
Hvad Afsind, at Du falder paa, at Guderne
Kan føle mindste Medynk med den faldne Mand!
Maaske Du troer, at de af Tak og Kjærlighed
Begraved ham, fordi han drog med Ild og Sværd
Mod deres Templers Søjler, deres Templers Guld,
Mod Landet, de bebo, og mod hver Lov, de gav!
Har nogen Gud Du set, som var en Niding huld?
Nej, aldrig! Denne Sag er bragt istand af Folk,
Der nødigt se mig herske, og som hemmeligt
Modvirke mig og bryste sig og ikke vil
Gaa lydigt under Aaget til mit Velbehag.
Af slige Folk, forstaaer jeg nok, blev Vagtens Mænd
Bestukne til at øve denne Skjændselsdaad.
Ak, ingen anden Kunst bekom os Mennesker
Saa slet som Kunsten at slaa Mønt: for Møntens Skyld
Forødes Stæder, Mænd maa gaa fra Hus og Hjem.
Thi ond er Møntens Lære, den forleder selv

De rene Hjerter til i Skam at søle sig,
 Den drætter op til Færdighed i alskens Kneb
 Og faaer den værste Side frem af hver en Sag.
 Dog henter den, hvem Penge har forført til Ondt,
 Engang med Tiden sikkert sin fortjente Løn.
 Og stol paa mig, saasandt jeg endnu troer paa Zeus,
 Forstaa det vel, jeg sværger Dig min Ed derpaa!
 Hvis ej I finde den, der har begravet ham,
 Og faa den Frække ført for mine Øjne frem,
 Skal ingen af Jer slippe med den blotte Død
 Men grusomt pines først, indtil I tilstaa alt,
 At I kan lære, hvor I Vinding søge tør,
 Og siden tjene Penge, naar I først har set,
 At ikke alting strax kan sættes om i Mønt.
 Thi lurvet Fordel bringer, som det oftest gaaer,
 Sin Elsker mere Skade end den gavner ham.,

Drabanten.

Tillad et Ord kun, eller skal jeg strax afsted?

Kreon.

Ser Du da ikke selv, hvor ondt dit Ord mig gjør?

Drabanten.

Hvor gjør det ondt, i Hjertet eller Ørerne?

Kreon.

Du undersøger tilmed, hvor min Sorg mig traf!

Drabanten.

Ja, jeg traf Øret, Gjerningsmanden traf din Sjæl.

Kreon.

Fordømt, hvad sluddervorn og snedig Skurk Du er!

Drabanten.

Det er jeg nok, men ikke Skyld i denne Sag.

Kreon.

Jo, netop Skyld! For Penge har Du solgt dit Liv!

Drabanten.

Hvor slemt, naar den, hvis Mening afgjør, mener fejl.

Kreon.

Præk nu om Mening, men, hvis ej I fange mig
 Forbryderen, skal snart I mærke paa Jer selv,
 At ublu Vinding slaaer sin egen Mand paa Hals.

Gaaer.

Drabanten.

Ja, gid Du fik ham fanget! Men, hvadenten Du
 Saa faaer ham eller ej — det raader Skjæbnen for —,
 Skal aldrig nogensinde mere mig Du se.

Og at jeg nu saa nemt mig ud af Sagen trak
 Mod al Forventning — Tak, derfor, I Guder, Tak!

Skynder sig ud.

Choret.

(Første Strophe.)

Meget er til af Kraft og Magt,
 Men den højeste Kraft blev i Mennesket lagt;
 Vældigt, hvad Mennesket vover!

Brøler end Søen ved Vintertid,
 Pidsket af Storm og skummende hvid,
 Mennesket gaaer dog derover.

Aar efter Aar tør han jage sin Plov
 I den hellige Jord, den utrætteligt nærende,
 Dybt i Gudinden med Plovjernet skjærende
 Tramper han hende med Hestenes Hov.

(Første Modstrophe.)

Aldrig fløj Fugl saa højt og let,
 At ikke jo Mennesket fik den i Net,
 Bjergenes Vilddyr han tæmmer.
 Smaafisken ogsaa, Havdybets Barn,
 Fanger han strax i sit knyttede Garn,
 Lidet kun Dybet den gjemmer.

Midler han ejer til Trældom og Død
 For hver Skabning, der sorgløst sin Føde sig sankede,
 Tyren han tvang, og den stolte, den mankede
 Hest bærer Aaget, som Mennesket bød.

(Anden Strophe.)

Og Sprogets det lynsnare Sværd
 Og Statskløgt og borgerlig Færd
 Han opfandt til Støtte for Livet.
 Mod Frost og mod Snestormens Sus
 Han tømmer og luner sit Hus,
 Mod alting blev Vaaben ham givet.
 Saa skrider han rustet til Kamp og bered
 Mod alt, hvad ham truer; kun Døden, den gramme,
 Gjør ene hans Magt og hans Stolthed tilskamme;
 Dog, Midler mod pinefuld Sygdom han veed.

(Anden Modstrophe.)

Sin Kløgt, sin Opfindsomheds Frugt
 Har stundom han nyttet og brugt
 Til Gavn, men og stundom til Skade:
 Naar lovlige Veje han gaaer
 I Guds frygt og Retfærd, han staaer
 Paa Samfundets højeste Stade.
 Men fredløs er den, der i Lidenskabsrus
 Og Loven til Trods efter Frihed kun tragter.
 Gid aldrig en Mand vorde Gjæst i mit Hus
 Eller Fælle med mig, om han Loven foragter.

Ved at faa Øje paa Antigone, der med bundne Hænder føres
 ind af Vagten, standser Choret sin rhythmiske Dands og
 udbryder:

O, Sorrhig og Spe, som I Guder lod ske!
 Kan Læben vel nægte, hvad Øjet maa se?
 Antigone, Ungmø og Jomfru blide!
 O, Jammer og Ve,
 O, Barn af en Fader, som tungt maatte lide!
 Har Dig de mon bundet med Bast og med Baand,
 Fordi din afsindigt ulydige Haand
 Stødte Kreons Magtbud tilside?

Drabanten.

Her er hun! Det er hende, som begraver ham!
Nu fik vi hende fat! Men hvor blev Kreon af?

Chorføreren.

Her kommer han fra Slottet, som han kaldet var.

Kreon træder ind.

Hvad Nyt, hvortil jeg kommer just i rette Tid?

Drabanten.

Min Konge! Ingen bør forsværge hvadsomhelst,
Thi sidste Plan slaaer første Plan paa Mund; det ser
Jeg selv; jeg loved nys at komme aldrig mer,
Da dine Trudsler stivned mig mit Blod til Is.
Men ingen Glæde lignes kan i Styrke dog
Med den, der hændes stik imod hvad ventet var.
Saa kom jeg, skjøndt jeg dyrt forsvor at komme hid,
Og bringer denne Jomfru, der blev greben just
Ifærd med Graven. Intet Lod blev kastet her,
Thi min og ingen andens er den rige Fangst.
Tag hende da, min Konge, gjør, hvad helst Du vil,
Forhør og døm! Jeg selv staaer nu retfærdiggjort
Og bør med Skjel for hvert et Ansvar kjendes fri.

Kreon.

Hvor og hvorledes greb Du den, Du her har bragt?

Drabanten.

Hun offred til den Døde, dermed veed Du alt.

Kreon.

Forstaaer Du, hvad Du siger? Er Du vis derpaa?

Drabanten.

Jeg saa jo selv, at hun begrov den dræbte Mand
Imod Dit Forbud. Er min Tale nu Dig klar?

Kreon.

Men hvordan blev hun sporet op og greben fat?

Drabanten.

Det gik saaledes til. Da jeg tilbage kom
Med Byrden af din Harmes tunge Trudselsord,

Saa fejed strax vi Jorden af den Døde bort,
 Og da vi havde blottet helt det møre Lig,
 Tog selv vi Plads paa Bakken, hvor det blæste frisk,
 Saa langt som muligt borte fra den Stank, der kom.
 Der ildned vi hinanden op med skrappe Ord
 Og onde Ønsker for enhver, som sveg sin Vagt.
 Saadan forgik en Stund, til midt i Ætheren
 Højt oppe Middagssolens blanke Skive stod,
 Og Luft blev Ild. Med Et fløj da fra Jorden op
 En Hvirvelvind, der slap et Himlens Uvejr løs
 Udover Landet; Stormen rusked hvert et Blad
 Paa Slettens Træer, og vidt omkring blev Luften fyldt
 Med Støv; det sved i Øjnene; vi lukked dem.
 Da Vejret langt om længe saa bedaged sig,
 Fik strax vi Syn paa Pigen; hun opløfted højt
 Et Jammerskrig som af en plyndret Fugl, der ser
 Sin Rede tom og sine Unger slæbte bort.
 Saadan brød hun, da hun saa Liget ligge bart,
 I Veraab ud; en rædselsfuld Forbandelse
 Hun sendte dem, der slig en Gjerning havde voldt.
 Saa dækked hendes Hænder Liget til med Jord,
 Højt løfted hun af Malm en herlig Offerskaal
 Og vied med trefoldig Bøn hans Støv til Fred.
 Ved dette Syn vi skyndte os i Løb derhen
 Og lagde Haand paa hende, men hun skræmtes ej,
 Og, da for alt, hvad før og nu var sket, vi højt
 Beskyldte hende, tilstod hun frimodigt strax.
 Skjøndt glad jeg er derfor, er jeg bedrøvet dog,
 Thi vel er det en Lykke, at jeg selv gik fri,
 Men tungt at føre Venner i Fortred og Straf.
 Dog er det min Natur at tage saadant let
 I Sammenligning med min egen Sikkerhed.

Kreon (til Antigone).

Og nu til Dig, der staaer og stirrer for Dig ned!
 Svar, tilstaaer Du din Gjerning eller nægter Du?

Antigone.

Jeg tilstaaer alt og nægter ej med mindste Ord.

Kreon (til Drabanten).

Ja, gaa saa Du din Vej i Fred, hvorhen Du vil,
Fri som Du er for Skyld og Del i denne Sag.

Drabanten fjerner sig.

(til Antigone).

Nu svar mig Du i Korthed uden mange Ord,
Har selv Du vidst, at det, Du gjorde, var forbudt?

Antigone.

Naturligvis. Hvad andet? Det var vel bekjendt.

Kreon.

Og ikke desto mindre har Du brudt min Lov?

Antigone.

Din Lov? Den Lov blev ikke mig forkyndt af Zeus,
Ejheller gav Retfærdighedens Dis, der boer
I Dødens Land, os Mennesker en saadan Lov.

Jeg aned ikke, at din Magt var stærk nok til
At sætte Guders hellige uskrevne Bud

Selvraadigt ud af Kraft, Du, Du, som selv skal dø!

Guds Bud er ikke fra idag og fra igaar

Men evigt! Ingen saa, hvem i vor Barm det skrev,

Og ingen Frygt for Menneskenes Overmod

Skal volde mig en Straffedom fra Guderne.

Hvad Nytte til? Dø skal jeg dog alligevel,

Om Du end lod mig leve. Sker det saa lidt før

End ellers var bestemt mig, saa desbedre kun.

Thi for enhver, hvis Liv som mit forløb i Sorg,

I stadig Sorg, maa Døden som en Vinding staa,

Og derfor er den Skjæbne, jeg imøde gaaer,

Mig let, o let. Men blev jeg for afmægtig til

At hygge lidt om Liget af min Moders Søn,

Ja det, det maatte være tungt. Ske saa, hvad vil!

Og hvis Du troer, at jeg har handlet daarligt nu,

Saa kald mig Daare; Daare er og bliver — Du!

Chorføreren.

Det er Ødipus' Barn, hun gaaer sin Faders Vej,
Stolt staaer hun mod sin Skjæbne fast, hun viger ej.

Kreon (til Chorføreren).

Ja, ja, tro mig, et altfor stolt ubændigt Sind
Staaer først for Fald; det haardeste, det rene Jern
Vil allerførst af Heden blive sprødt og skjørt
Og springe, saa det splintres; sligt har tidt man set.
Med stakket Tøjle tæmmes kan en Hest, var end
Den nok saa springsk, og meningsløst ser Stolthed ud
Hos den, der helt og holdent er i Andres Magt.
— Men hun har først og fremmest vist sit Overmod
Derved at hun brød Loven, som for alle gjaldt.
Nu viser hun sit onde Sind for anden Gang
Ved trods sin Skyld at bryste sig og spotte frækt.
Dog, ikke mer er jeg en Mand, men hun en Mand,
Saafremt hun slipper fra sin Voldsdaad uden Straf.
Er saa hun end min Frænkes Barn, om saa hun stod
Mig mere nær end alt, hvad Zeus til Slægt mig gav,
Skal hun saalidt som hendes Søster dog gaa fri
For Straf og Død, thi Søsteren har samme Del
Som hun i Planen om at faa begravet ham.

(Til en Hirdmand i sit Følge).

Kald hende hid! Derinde saa jeg hende nys
Forvildet gaa og halvt som ude af sig selv,
Thi oftest røber strax en ond Samvittighed
Det trædske Raad, en Sjæl i Mørket klækked ud.
Dog er det ogsaa stygt, naar En, der greben blev
I Brøde, gjør sin Brøde til Fortjeneste.

Antigone.

Har Du mig større Straf bered end Døden blot?

Kreon.

Vist ikke nej! Din Død er mig tilstrækkelig.

Antigone.

Hvad venter Du saa paa? Saalidt som jeg formaaer

At taale Dig, hvad heldigvis jeg aldrig kan,
Saalidt kan Du begribe mig og hvem jeg er..
Thi hvorved kunde bedre Roes jeg vinde mig
End ved en Grav at tue om min Broders Lig?
Det vilde alle sige var fortjenstfuldt gjort,
Om ikke Skræk for Dig bandt deres Tungebaand.
Men blandt de mange Rettigheder, Konger fik,
Er ogsaa den at være haard og hensynsløs.

Kreon.

Det tænker ene Du af hele Kadmos' Folk.

Antigone.

Nej, hver og en! De logre kun af Frygt for Dig.

Kreon.

Saa skam Dig, om Du ikke gjør som hver og en.

Antigone.

Min Troskab mod min Broder gjør mig ingen Skam.

Kreon.

Er han da ej din Broder, som imod ham faldt?

Antigone.

Jo, Søn af samme Mand og Søn af samme Viv.

Kreon.

Hvi gjør Du da din anden Broder Skam og Spe?

Antigone.

For sligt den Døde aldrig mig beskylde vil.

Kreon.

Du gjorde en Forræder til hans Ligemand.

Antigone.

Den Slagne var min Broder, han var ingen Træl.

Kreon.

Han drog med Hærskjold hid; den anden værged os.

Antigone.

Men for dem begge fordrer Hades samme Ret.

Kreon.

Ej bør en Niding stilles lige med en Brav.

Antigone.

Hvem veed, maaske har netop Døden Ret dertil.

Kreon.

Min Fjende er, om end han dør, mig dog forhadet.

Antigone.

Mit Liv er ikke Had, mit Liv er Kjærlighed!

Kreon.

Saa stig i Mørket ned og elsk hvem der Du vil,
Thi her faaer ingen Kvinde Magt, mens jeg er til.

Vagten nærmer sig med Ismene.

Choret.

Alt har de fra Slottet Ismene bragt,
For sin Søsters Skyld maa hun grædende lide,
Skygger som Mulm ved Efteraarstide
Har Sorgen omkring hendes Pande lagt,
Og paa Kind strømme Taarerne stride.

Kreon (til Ismene).

Nu Du, der som en Snog ind i mit Hus Dig sneg
Og stak mig lumsk, fordi jeg mindst forstod, at selv
Jeg fostred tvende Furier til min Thrones Fald.
Svar strax, var og Du med til at begrave ham?
Nu tilstaa eller sværg paa din Uskyldighed!

Ismene.

Ja, jeg har gjort det, hvis min Søster tilstaaer det,
Jeg har min Part af Skylden, jeg var ogsaa med.

Antigone.

Der roser Du Dig uden Ret, thi selv Du stod
Min Plan imod, ej heller fik Du Lov af mig.

Ismene.

Men nu er Du fortabt, og nu kan samme Baad
Os gjerne føre sammen over Dødens Flod.

Antigone.

Hvis Daaden er, veed Hades og hans Skyggehær,
Min Ven er ikke den, der kun er Ven i Ord.

Ismene.

Nævn ikke, Søster, mig til Skam, at ingen Del
Jeg tog i denne Gjerning. Lad mig følge Dig!

Antigone.

Følg ikke mig! Gjør aldrig det til Dit, hvad ej
Du rørte med en Finger. Nok, at jeg gaaer bort.

Ismene.

Hvad Værd for mig har Livet, naar jeg mister Dig?

Antigone.

Derom spørg Kreon. Hans Du er med Liv og Sjæl.

Ismene.

Hvortil den kolde Haan, den gjør Dig ingen Gavn.

Antigone.

Nej, værst for mig, at jeg min Søster haane maa.

Ismene.

Hvormed kan jeg endnu maaske dog tjene Dig?

Antigone.

Red kun dit Liv. Jeg ønsker selv, at Du gaaer fri.

Ismene.

Saa ve mig, er min Skjæbne helt fra din da skilt?

Antigone.

Ja, Du har valgt at leve, jeg har valgt at dø.

Ismene.

Desværre, skjøndt jeg bad Dig og formanede Dig.

Antigone.

Du staaer i dine Øjne ren, i andres jeg.

Ismene.

Og dog er Skylden fælles for os begge to.

Antigone.

O, kom til Ro! Lev Du! I mig er Livets Lyst
Forlængst alt død; min Plads er paa de Dødes Kyst.

Kreon.

Af disse unge Piger er den ene født

Afsindig, og den anden, troer jeg, blev det nu.

Ismene.

Ja, Herre, naar man taber alt, staaer heller ej
Forstanden til at redde; ogsaa den gaaer tabt.

Kreon.

Det ses paa Dig, der med en Ond vil dele Ondt.

Ismene.

Kun hun, som her staaer, giver Livet Værd for mig.

Kreon.

Sig ikke „hun, som her staaer“; hun er ikke mer.

Ismene.

Saa har Du dødsdømt da din egen Sønnebrud?

Kreon.

En anden Viv forplante kan min Sæd og Slægt.

Ismene.

Men ingen kan ham elske mer end hun det gjør.

Kreon.

For onde Kvinders Favn min Søn jeg vogte skal.

Antigone.

Min kjære, kjære Hæmon, hvilken Synd mod Dig!

Kreon.

Afskyelig er Du med samt din Kjærlighed.

Chorføreren.

Kan Du for Alvor volde da din Søn den Sorg?

Kreon.

Det Ægteskab har Hades opløst, ikke jeg.

Chorføreren.

Saa er den unge Pige dømt til Undergang?

Kreon.

Af Dig og mig i Fællesskab.

(Til Vagten)

Og skynd jer nu

Før hende ind, Drabanter, thi fra denne Stund

Har disse tvende Kvinder ingen Frihed mer.

Den allermest forvovne flygter allerhelst,

Kan fra den visse Død han se ved Flugt sig frelst.

Antigone og Ismene føres bort.

Choret.

(Første Strophe.)

Salig den Sjæl, som ikke blev født til at lide!
 Dømme først Guder en Æt til ustandselig Kvide,
 Drukner hvert Slægtled i Ulykkens Strømme de stride.
 Paa Sorrig følger Sorg paany,
 Som Uvejrssky paa Uvejrssky
 Hen over Havet sin Støvregn af Tusmørke ryster.
 Paa Bølgen ud, der ruller hult,
 Sig breder Mulm, der dybt laa skjult,
 For Slaget af Brændingen stønne de skummende Kyster.

(Første Modstrophe.)

Lidelser ser jeg af Labdakossønner, som døde,
 Nutidens Kval lod af Fortidens Jammer sig føde,
 Slægt bringer Slægt ingen Soning, men alle skal bøde.
 Nu for Guders Vrede maa
 Den allersidste Blomst forgaa,
 Der paa Ødipus' Stamme sad herlig at skue.
 Dødens Haand med blodig Kniv
 Ender nu den Roses Liv,
 Den dør af sin heftige Glød og fortærende Lue.

(Anden Strophe.)

Hvo tør, Zeus, mod din Vælde gaa,
 Hvo kan Sejr af din Villie vinde,
 Du, hvem Søvnen, der alt kan binde,
 Aldrig bandt, og de Aar, som rinde,
 Stadigt rindende dog lod staa?
 Aldrig træt og med evig Magt
 Throner Du paa Olympens Sæde
 Højt i flammende Glands og Glæde,
 Mens om Mennesket Mulm blev lagt,
 Mulm, saa Fejltrin hans Fod maa træde.

(Anden Modstrophe.)

Haabets Baad flakker vidt om Land,
Mangt et Liv den til Frelse gavned,
Mangen dog kun i Blændværk havned,
Drøm og svigefuld Ild han favned,
Brændt han har sig af Uforstand.

Stort og sandt er det sagt, at tidt
Skjelner ikke mer Gavn fra Skade
Han, hvis Livslykke Guder hade.

Længe, længe har da han lidt,
Stakket Tid var hans Tanker glade.

Chorføreren (til Kreon).

Der træder Hæmon af Slottet ud,
Det sidste Skud af din egen Stamme.
Sørger han dybt for sin unge Brud
Og det Slag, der hans Elskov vil ramme?

Kreon.

Det skal vi høre strax som et Orakelsvar.
Min Søn, er Sagens Udfald Dig bekjendt, og kom
Du hid i Harm mod Faderen for Brudens Skyld,
Hvadeller er, trods alt, jeg Dig bestandig kjær?

Hæmon.

Min Fader, jeg er din, og dine vise Raad
Vejlede mig, og gjerne jeg dem følge skal.
Hos mig gaaer ikke Tanken om et Ægteskab
Forud for Ønsket om at se Dig herske godt.

Kreon.

Vel svart, min Søn; gaa stedse ud fra det, at alt
Maa for en Faders Villie langt tilbage staa.
Thi derfor bad man Guder sende naadigt Børn
Til Huset, at de trives maa i Lydighed,
Saa Last og Brast med os de kan mod Fjenden staa
Og gjøre Vennen Gavn, som deres Fader gjør.
Men den, der sætter onde Børn i Verden ind,

Om ham kan siges, at de Børn blev givne ham
Til Sorg for ham og til hans Fjenders Skadefryd.
Derfor, min Søn, giv aldrig din Forstand til Pris
For Kvinders sedske Kjærtegn; Du bør selv forstaa,
At kolde Favntag faaer man, naar en daarlig Viv
I Huset reder Leje; thi hvad Saar gik mer
Til Marv og Ben end det, en troløs Ven os slog.
Vend haanligt da den fjendske Skabning Ryg og lad
I Hades hende søge sig en Ægteemand,
Thi ene hende af min Stads det hele Folk
Jeg grebet har i aabenbar Ulydighed,
Og ikke vil som Løgner for mit Folk jeg staa:
Dø skal hun, om saa end hun raaber nok saa højt
Paa Zeus og Slægtskab, thi hvis jeg min egen Slægt
Ej ave kan, langt mindre da de Fremmede.
Kun den, der sine egne holder bravt i Tugt,
Vil og i Staten staa som en retfærdig Mand.
Gjør derfor En paa Loven Vold med Overgreb
Og finder paa at tredse dem, hvis Magten er,
Skal ingenlunde Roes for sligt af mig han faa.
Nej, er en Konge valgt, saa maa man lyde hvert
Hans mindste Ord, om Ret han eller Uret har.
Jeg troer, at den, der indser dette, ligegodt
Kan herske selv og følge andres Herskerbud
Og, hvor i Slagets Uvejrsstorm sin Plads han fik,
Der staaer han fast, som Pligt og Kammeratskab bød.
Men ingen værre Pest jeg veed end Lovløshed,
Den lægger Byer øde, rydder Slægter ud
Og bryder Hul paa Forbundsfællers Fylkerad
Til Vej for Flugt og Fald, men i en ordnet Hær
Har Lydighed mod Øversten frelst mangt et Liv.
Derfor maa den, der staaer ved Styret, selv staa fast
Og allermindst da for en Kvinde give tabt.
Thi skal man falde, bør for Mandshaand dog det ske,
Men falde for en Kvinde — hvilken Skam og Spe!

Chorføreren.

Hvis ej min Alder svækket har min Dømmekraft,
Troer jeg, at Du har Ret i hvad Du her har sagt.

Hæmon.

Min Fader, Guder gav os den Forstand, vi fik,
Forstanden, som er alle Skattes største Skat.
Bestride hvad Du nys har sagt, er vanskeligt,
Jeg kan det ikke, ønsker knapt at kunne det.
Dog har maaske og Andenmand et Gran af Ret.
Min Sag det er at give nøje Agt paa alt,
Hvad Folk kan sige og hvad Folk kan klage paa.
Den simple Mand tør ikke træde frem for Dig
Med den Slags Ord, Du muligt tog ham ilde op.
Mig derimod er ej det skjult, at hemmeligt
Den hele Stad beklager denne Jomfru dybt
Og mener, at hun mer end andre ufortjent
Tilgrunde gaaer som Offer for en herlig Daad:
Hun, som forhindred, at en falden Broders Lig
Laa henslængt ubegravet for at ædes op
Af Hunde og til Lokkemad for Ravn og Grib,
Har ikke hun fortjent en gylden Hæderskrands? —
Slig Tale løber Staden tyst og lønligt om.
Hvad mig nu angaaer, Fader, har kun det mig Værd,
Der Dig til Pryd og Dig til Lykke tjene vil.
Thi hvad kan glæde Sønnen som hans Faders Roes
Paa samme Vis som Sønnens gjør hans Fader stolt?
Vær derfor ej for selvtillidsfuldt sikker paa,
At rigtigt ser kun Du og alle andre falsk.
Thi den, der troer, at ene han og ingen fler
Begavet blev med Klogskab og Veltalenhed,
Har tidt, naar man saa efter, vist sig hul og tom.
Nej, selv den største Vismand gjør det ingen Skam
At lære nyt og ikke staa for fast paa sit.
Ved Bredden af en Bjergelv ser man tidt, at Træer,
Der bøje sig for Strømmens Tryk, faa Lov at staa,

Mens de, der gjøre Modstand, rykkes op med Rod.
 Og den, som spænder Sejlets Skjøde altfor fast
 Og aldrig firer, gaaer med Baaden over Stag,
 Saa kan han sejle videre med Kjølen op. --
 Giv efter, Fæder, kald dit vrede Sind til Ro!
 Hvis jeg, trods al min Ungdom, skjønner ret iblandt,
 Staaer over andre Mennesker den sjeldne Mand,
 Der alt forstaaer og intet mer at lære har.
 Men da en saadan ikke tidt i Verden ses,
 Er den Mand viis, der følger et forstandigt Raad.

Chorføreren.

Ja, Herre; hør forstandigt Raad af ham, som han
 Af Dig; thi bedst fra tvende Sider ses en Sag.

Kreon.

Skal jeg nu tage imod Raad, jeg gamle Mand,
 Og gaa i Lære hos et Barn og høre ham?

Hæmon.

Hør mig kun der, hvor jeg har Ret. Er end jeg ung,
 Bør ej paa Alder blot men og paa Daad man se.

Kreon.

Det kalder Du en Daad at føre Fjendens Sag?

Hæmon.

Jeg vilde aldrig føre Sag for noget ondt.

Kreon.

Er hun da ikke smittet af et ondt Begjær?

Hæmon.

Det mener ikke Thebens Folk i Fællesskab.

Kreon.

Skal Folket drage Grændser for min Myndighed?

Hæmon.

Der lød dit eget Udbrud helt ungdommeligt!

Kreon.

Hvordan? Hvem anden styrer Staten her end jeg?

Hæmon.

Den Stat er ingen Stat, hvor En bestyrer alt.

Kreon.

Er ikke Stad og Stat da Fyrstens Ejendom?

Hæmon.

Saa sid og hersk alene i en uddød Stad!

Kreon.

Han gjør, saasandt jeg troer, med Kvinden fælles Sag.

Hæmon.

Er Du da Kvinde? Det er Dig, hvis Vel jeg vil!

Kreon.

Hvad, frække Slyngel, svarer Du din Fader saa?

Hæmon.

Ja, thi jeg ser, at Du begaaer en blodig Synd.

Kreon.

Er det en blodig Synd at holde Magten højt?

Hæmon.

Det gjør Du ikke, hvis Du haaner Guders Lov.

Kreon.

O, jammerlige fejge Sjæl og Pigeheft!

Hæmon.

Knapt nok saa feyg, at jeg for Slethed bøjer mig.

Kreon.

Jovist! Hvert Ord har Du til hendes Forsvar sagt.

Hæmon.

Dertil for Dig og mig og for de Dødes Fred.

Kreon.

Dog skal Du aldrig favne hende levende.

Hæmon.

Saa dør hun, men alene skal hun ikke dø.

Kreon.

Hvad? Driver Du din Frækhed til at true mig?

Hæmon.

Hvorned? Jeg taler kun imod din Uforstand.

Kreon.

Prøv paa at lære mig Forstand, din dumme Dreng.

Hæmon.

Du taler selv, men taaler ej et Ord til Svar.

Kreon.

Svar ikke, tir mig ikke, usle Kvindetræl!

Hæmon.

Var ikke Du min Fader, skulde Svar Du faa!

Kreon.

Ja saa! Se, se! Men, ved Olympen, mærk nu selv,
At stakket Glæde fik Du af at haane mig!

(Til en af Tjenerne i Følget.)

Før Skarnet hid, at hun paa Øjeblikket strax
Kan blive dræbt i Paasyn af sin Fæstemand!

Hæmon.

Aa nej, bild blot Dig aldrig ind, at hun skal dø
I Paasyn her af mig, og fuldt saa lidt skal Du
I Verden mer din Søn for dine Øjne se;
Saa ras mod dem, der er tilsinds at taale det.

Iler ud.

Chorføreren.

Min Drot, din Søn gik harmfuld bort med Graad paa Kind;
Saa stor en Sorg er farlig for saa ungt et Sind.

Kreon.

O, lad ham gaa med samt sin Trods og Indbildskhed,
Han frelser ikke disse Søstres Liv derved.

Chorføreren.

Skal virkelig de miste Livet beggeto?

Kreon.

Nej, ikke hun, som ej var med; der har Du Ret.

Chorføreren.

Og hvilken Dødsstraf har den anden Du bestemt?

Kreon.

Ud i en vild og ensom Egn hun føres skal

Og levende begraves i en Klippegrav.

Lidt Mad skal hun faa med, saa vi gaa fri for Skyld

Og intet Ansvar bære, hvis hun dør af Sult.

Dernede kan saa Hades, hendes Yndlingsgud,
 Fra Døden hende fri, naar smukt hun beder ham.
 Hvis ikke, vil hun, skjøndt en Smule sent, forstaa,
 At ringe Tak hun af de Døde vente maa.

Gaaer.

Choret.

(Strophe.)

Eros, store Sejervinder,
 Magt, som alle Sjæle binder,
 Gud, hvis Leje blødt er redt
 Paa hver fager Jomfrues Kinder,
 Vidt Du har din Vinge bredt
 Over Hav og grønne Lunde,
 Ingen Gud Dig modstaa kunde,
 Men har Døgnet's Søn Dig set,
 Gaaer ham Vid og Sands tilgrunde.

(Modstrophe.)

Hvor om Hjertet Garn Du spænder,
 Fryd og Fred til Strid sig vender;
 Ogsaa her har Strid Du bragt,
 Strid og Fjendskab mellem Frænder.
 Længsler, som dit Bud har vakt,
 Frem af Jomfruøjne titte,
 Elskovsglad i Alvors Midte,
 Intet Lovbud underlagt,
 Ler og sejrer Aphrodite.

Vagten fører Antigone frem.

Choret.

Min Lovtroskab kommer mig selv nu tilkort,
 Mod Lovbuddets Røst taler Kjærligheds Stemme,
 For Taarernes Flod kan ej længer jeg dæmme
 Ved Synet af hende, der nu føres bort
 Til det Kammer, som alle skal gjemme.

Antigone.

(Strophe.)

Betragt mig kun, min kjære Fødebys
 Trofaste Mænd, hvis Øje for mig græder;
 For sidste Gang jeg skuer Solens Lys,
 Min sidste Gang paa Jorden nu jeg træder.
 Før Livet svandt, jeg gaaer ved Dødens Haand
 Didhen, hvor Fællessøvnens Skygger ruge,
 Ned til den mørke Bred af Acheron,
 Mig skal i Favn min Brudgom aldrig knuge.
 Før Bryllupskvadet ved mit Leje lød,
 Jeg favne skal som Brud den bittre Død.

Choret.

Men vidt straalers Hæderens Glands, som Du bar
 Fra Lyset til Skyggernes Rige.
 Ej Sygdom, ej Alderdom skjæmmet Dig har,
 Ej Sværdet sit Saar i dit Legeme skar,
 Men levende, aandsstærk, selvstændig og klar
 Tør kun Du ned til Skyggerne stige.

Antigone.

(Modstrophe.)

Om slig en grufuld Død er mig fortalt,
 At Niobe, hin Phrygiens Dronning, Datter
 Af Tantalos, i Bjergets Favn blev kvalt,
 Thi, som en Vedbend fast om Træet fatter,
 Omfatted hende Fjeldets haarde Sten.
 Dog græder hun i Klippehylstret inde,
 Thi Taareblink af Dug, der falder ren,
 Paa hendes Marmorkinder evigt rinde.
 Som hun af Bjergets Skal blev kvalt og gjemt,
 Saa har og Skjæbnen mig min Død bestemt.

Choret.

Gudinde hun var og af Gudernes Blod,
 Mens vi er af dødelig Stamme.

Og, gik end i Livet Dig Skjæbnen imod,
 Blev dog i din Dødsstund den Skjæbne Dig god,
 Der for Guder og Dig er den samme.

Antigone.

(Strophe.)

Ved Fædrenes Guder! Min Kval vil I haane
 Med aabenlys Spot? Kan I ikke mig skaane
 Et Øjeblik end, til jeg snart er ført bort?
 O, min Fædrenestad, o du Land, som er vort,
 Baade mit og Jer andres, som leve og virke!
 O, hellige Kilde, Du sølvklare Dirke,
 I Lunde ved Theben, den vognrige Stad,
 Højt raaber jeg til Jer og spørger Jer ad:
 Hvorfor har hver Ven mig forladt? Hvilke Love
 Fik Ret til at lukke mig ind for at sove
 I Gravens Nat?

Forladt, o forladt

Har i Liv og i Død jeg nu intetsteds hjemme,
 I Lyset saa lidt som i Gravmørkets Gjemme.

Choret.

For høj en Flugt din Kjækhed tog,
 Mit Barn, saa ned paa Lovens Throne
 Du styrted og ihjel Dig slog;
 Din Faders Brøde maa Du sone.

Antigone.

(Modstrophe.)

Det ømmeste Sted i mit Hjerte Du rammer,
 Du nævner min Fader, hans Skyld og hans Jammer,
 Du nævner den tunge Forbandelses Vægt,
 Der hviler paa mig og paa hele min Slægt,
 Paa min herlige Slægt, paa enhver Labdakide.
 Usalige Moder, der sov ved hans Side,
 Du selv havde baaret til Lys og til Dag.
 I arme Forældre, hvis Favnetag

I Synd og i Skjændsel til Verden mig fødte!
 Forødt jeg nu gaaer til Jer Dømte, Forødte.
 Alt misted jeg, alt!
 O Broder, som faldt,
 Da ved Hjælp af din Viv efter Magten Du stræbte!
 Du faldt og, skjøndt dræbt, Du din Søster dog dræbte.

Choret.

Du handled fromt imod en Død,
 Men Kongens Ære dybt blev saaret.
 Da fuldt bevidst hans Lov Du brød,
 Har selv Du Dig din Skjæbne kaaret.

Antigone.

(Epode.)

Ubegrædt, venneløs, skilt fra min Bejler
 Vandrer jeg did, hvor min Død er beredt.
 Sidste Gang Soløjets Glands har jeg set,
 Sidste Gang Sol i mit Øje sig spejler.
 Ubegrædt, venneløs, svigtet og glemt
 Vandrer jeg did, hvor min Død er bestemt.

Kreon (i Slottets Port).

Ja, Klagesang og Graad, før til sin Død man gaaer,
 Fik aldrig nogen Ende, om den tilladt var.

(Til Vagten.)

Før hende strax afsted for i den hvalte Grav
 At lukke hende ind, som min Befaling lød.
 Der kan hun sidde ene, om dernede hun
 Saa dør hvadeller finder sig en Ægtemand.
 Jeg selv har ingen Del i denne Piges Lod,
 Fra Samkvem kun med Folk paa Jord hun fjernes maa.

Træder tilbage.

Antigone.

O Grav, mit Brudekammer, dybe Klippehvælv,
 Mit evigt lukte Fængsel, hvor jeg nu gaaer hen
 Til Venner og til Slægt, hvis Tal er stort iblandt

Tilgrundegangne Skygger hos Persephone.
Af alle ganger selv jeg sidst og sørgeligst
Derned, før her paa Jord et Liv jeg levet har.
Dog troer jeg vist, at som en kjær og ventet Gjæst
Jeg favnes af min Fader skal og favnes ømt
Af Dig, min Moder, og af Dig, min Broders Sjæl.
Jer alle har min egen Haand paa Baare lagt
Og tvættet Eder, pyntet Eders Lig og bragt
Et Offer paa Jer Grav, men da jeg værged nys
Dit Legem, Polynikes, blev min Løn mig besk.
Dog hver Retfærdig mener, at jeg handled bravt.
Thi, var jeg Moder og mit eget Barn laa dødt,
Og saae som Viv jeg Liget af min Mand slængt ud,
Jeg havde ej mod Lovens Bud begravet dem.
Hvad Tankegang forbinder jeg med disse Ord?
Jo, Husbond kan man atter faa, naar Manden dør,
Og, dør et Barn, kan ved en Mand faaes andre Børn.
Men faldt først nogen begge hans Forældre fra,
Kan aldrig mer i Verden han en Broder faa.
Af denne Grund, min Broder, jeg Dig æred saa,
Men Kreon fandt, at derved jeg begik en Synd,
Et Lovbrud, kjære Broder, en Forbrydelse.
Nu føres jeg i Bast og Baand til Døden bort
Berøvet Brudgom, Bryllupskvad og Ægteskab.
Ak, ingen Børn som Moder jeg opfostre skal,
Elendig og af hver forladt jeg stige maa,
Skjøndt levende, derned hvor kun de Døde bo.
Hvad hellig Lov af Guder har jeg overtraadt?
Hvor kan mit Blik i Himlen søge Forsvar mer?
Til hvem skal jeg Forstødte løfte Raab om Hjælp,
Naar jeg til Tak for Fromhed kun fik Synd og Skam?
Dog, sker med Guders Villie det, som nu mig sker,
Vil i min Straf jeg tilstaa, at jeg syndet har.
Men handler Kreon ilde, lad da Kreons Straf
Saa tungt ham træffe, som hvad mig uskyldigt traf.

Choret.

Stadigt de samme Stormvindes Tag
Hendes Hjerte betrænge.

Kreon (i Slotsporten, til Vagten).

Hug skal I faa, Drabanter, og Slag,
At I tøve saa længe.

Træder tilbage.

Antigone.

Ve mig, jeg hører det grandt paa hans Raab,
At mit Liv nu er omme!

Choret.

Ikke jeg mere kan give Dig Haab;
Hvad der kommer, maa komme.

Antigone.

O Theben, Du hellige Fædrenestad,
Og I Guder, min Slægt holdt i Ære,
Farvel til Jer alle, nu skilles vi ad,
Jeg maa ikke mer blandt Eder være.
Men I, som i Theben har Røst og har Magt,
Husk ham, som har derfor af Dage mig bragt,
At jeg elsked for højt mine Kjære!

Vagten fører Antigone ud til højre. Vendende sig i samme
Retning og følgende hende med Øjnene synger

Choret.

(Første Strophe.)

Ganske som Du skued Danaë Dagslyset slukket,
Gjemt i en Grotte med stensat, metalbeklædt Hvælv.
Graven omkring hendes Skjønhed blev stænget og lukket,
Dog var, mit Barn, hun højbaaren af Slægt som Du selv.
Skjøndt i sit Moderliv Guldsæd af Zeus hun forvared,
Skjæbnen dog bandt hende, Skjæbnen som ej taaler Kny,
Skjæbnen som selv ej den Største, den Stærkeste spared,
Skjæbnen fra hvem ej den hurtigste Snekke kan fly.

(Første Modstrophe.)

Saa blev og Sønnen af Dryas, den Drot for Edoner
Fængslet af Bakchos til Straf for sit heftige Sind.
Dybt i en Klippegrav bunden sin Brøde han soner;
Saadan gjør Overmod Sjælen forvildet og blind.

Stor er den Ulykkens Spire, som Heftighed huser,
Sent han forstod det, da først han afsindig og vild
Spottede Guddommen, afbrød de sjungende Muser,
Bortjog Mænaderne, udslukked Evios' Ild.

(Anden Strophe.)

Ved Kyáneas Skjær, ved de tvende sig lukkende Klipper
Fjernt i Thrakiens Land, der, hvor Kysten af Bosporos
slipper,
Staaer en ugjæstmild Stad, Salmydessos, hvor Skyts-
guden Ares

Saa to Sønner af Phineus den syndigste Tort vederfares.
En Stedmoder røved dem Frihed og Liv;
Deres Faders Hustru, den grusomme Kvinde,
Dem begge lod fængsle, dem begge lod blinde;
Med Væverspolen istedetfor Kniv
Stak hun ud deres Øjne, saa Blod paa sin Haand hun
lod rinde.

(Anden Modstrophe.)

Og de græd, til af Kummer dem kummerfuldt Hjertet
var bristet,
For en Moder, som Navnet af Dronning og Viv havde
mistet
Og forstødt blev tiltrods for sin Byrd, thi paa mødrene Side
Var i Slægt hun med Drotten Erechtheus og selv Erechthide.
Og Boreasdatterens Vugge stod
I en Kløft mellem Faderens stormfulde Fjelde,
Som Gangerens Flugt hendes Fødder var snelle;
Dog ogsaa hin Ædling gik Lykken imod,
Ogsaa hende, mit Barn, skulde Skjæbnegudinderne fælde.

Ind fra venstre Side træder, ledet af et Barn, den gamle
blinde Seer

Tiresias.

I Thebens Mænd; vi tvende fulgtes sammen hid,
Den ene ser for beggeto, thi blinde Folk,
Hvor end de gaa, maa ledes af en Følgesvend.

Kreon (træder ud af Slottet)

Hvad vil Du, Gamle, svar, hvad nyt, Tiresias?

Tiresias.

Forstaa mit Ord og gjør som Offerpræsten bød.

Kreon.

Ejheller satte før jeg mod dit Bud mig op.

Tiresias.

Og derved førte Statens Skib Du frelst i Havn.

Kreon.

At Gavn din Kløgt har bragt mig, skal jeg tilstaa frit.

Tiresias.

Saa vid, Du har paany betraadt en farlig Sti.

Kreon.

Hvordan? sig frem! Din dunkle Tale ængster mig.

Tiresias.

Erfar min Videns Jertegn, saa skal selv Du se!
Jeg sad som stedse paa min gamle Udsigtsplads,
Hvorfra jeg Varsler tage kan af hver en Fugl.
Da hørte jeg en ukjendt Larm af Fugleskrig,
Der varsled ondt og klang mig uforstaaeligt.
Dog mærked jeg, at de tilblods hinanden sled
Med Næb og Kløer, højt sused deres Vingeslag.
I Frygt jeg stræbte strax et helligt Tegn at faa
Ved Altrets vaagne Ild, men af min Offerskjænk
Slog intet Blus tilvejs; kun over Asken ud
En giftig Væde strømmed af det brændte Kjød
Og sprutted og slog Blærer; vidt i Luften om
Fløj Stænk af Galde, men fra Offerdyrets Skank
Gled Hinden bort, hvori det skaarne Kjød var svøbt.

Alt dette saa min Følgesvend og meldte mig,
 At spildt vor Spaadomshandling gik til intet Gavn.
 Thi Svenden leder mig paa Vej, men andre jeg.
 I denne Tort for Staden er dit Stivsind Skyld,
 Hvert Arnested og Alter, hvert et Gudehus
 Besmittet blev ved Hund og Fugl med Levninger
 Og Blod af den usalige Ødipussøn.
 Se, derfor afslaa Guderne de Gaver, som
 Vi bringe dem, om Offret slukkes Ilden ud,
 Og ingen Fugl kan give gode Varsler mer,
 Naar først med Lig og levret Blod den mætted sig.
 Betænk nu dette vel, min Søn, thi fejle kan
 Hver Dødelig; den Brist de fik i Fællesskab.
 Men har man gjort et Fejltrin, er den Mand en Mand
 Og baade snild og lykkelig, som, naar han gled,
 Staaer hastigt op og ikke bliver liggende.
 Paa Vildspor kun man ledes af Selvraadighed;
 Forson Dig med den Døde, haan ej ham, der faldt!
 Hvad Roes at slaa en Død ihjel for anden Gang?
 Af god Forstand jeg taler godt, og Gavn og Held
 Sker den, som gjør hvad vel er talt ham selv til Vel.

Kreon.

O, gamle Mand, I skyde hver og en tilmaals
 Som Skytter efter mig, ja selv for Spaadomskunst
 Maa ej jeg gaa i Fred, men af min egen Slægt
 Blev jeg forlængesiden solgt med Hud og Haar.
 Slaa Mønt af hvad I vil, og driv kun Handel med
 Det dyre Malm fra Sardes og med indisk Guld,
 Men ham faa aldrig I begravet; ej, om end
 Olympens Ørne fløj med Stumper af hans Lig
 Og kasted dem for Thronen ned hos selve Zeus,
 Lod jeg af Frygt for Helligdomsbesmittelse
 Hans Legem dække til med Jord, thi vel jeg veed,
 At ingen Skabning kan besmitte Guders Glands.
 Men mærk Du Dig, Tiresias, at selv de Folk,

Der nyde Ære, søle sig i Skam, saati
For lumpen Fordels Skyld de gjøre Sort til Hvidt.

Tiresias.

O, slemt! Mon nogen ret forstaaer og fatter det?

Kreon.

Hvad fatter nogen? Du har spurgt for ubestemt.

Tiresias.

Hvor højt Forstanden overgaaer alt andet godt.

Kreon.

Saa højt som Mangel paa Forstand er dybest Nød.

Tiresias.

Og just i denne dybe Nød er selv Du stedt.

Kreon.

Jeg taler ej en Spaamand til med onde Ord.

Tiresias.

Jo netop, naar Du siger, at jeg spaaer Dig falsk.

Kreon.

Ja, alt, der hedder Præsteskab, er pengegridsk.

Tiresias.

Og alt, der hedder Fyrste, kjender ingen Skam.

Kreon.

Veed Du, at den er Fyrste, hvem Du svarer saa?

Tiresias.

Det veed jeg godt; Du blev det kun ved Hjælp af mig.

Kreon.

En dygtig Spaamand er Du men en fræk Person.

Tiresias.

Du faaer mig til at mane frem, hvad dybt er dulgt.

Kreon.

Man frem alt, hvad Du vil, blot ej for Vindings Skyld.

Tiresias.

Det gjør jeg nemlig stadigt efter Dit Begreb?

Kreon.

Ja, men forstaa, min Villie faaer Du ikke solgt.

Tiresias.

Nu vel, saa vid, at ikke løber Solens Hjul
 Med Hast af Vogn i Væddestrid sin Bane rundt,
 Før selv et Liv, der udrandt af dit Hjerteblod,
 Du offere skal for tvende Lig til Sonebod.
 Thi nedbrudt har Du Himmelguders Lov, da frækt
 En Sjæl Du jog fra Lyset ned i Gravens Mulm,
 Mens hvileløst i Solens Lys Du ligge lod
 Et stakkels Lig, der hørte Mørkets Guder til.
 Den Lov, Du opfandt selv, deri tog ingen Del
 De høje Guder; Vold de led af Dig derved.
 Nu lurder paa Dig Skyggerigets Aandehær
 Til Hævn derfor, og rædsomt Eumeniderne
 Skal ramme Dig, som Du har andres Hjerte ramt.
 Giv Agt, giv Agt, om underkjøbt jeg var, da Straf
 Jeg varsled Dig! Om føje Tid der klinge skal
 Et mangerøstet Veraab fra din Kongeborg.
 Thi Fred forødtes, Strid brød ud i hver en Stad,
 Hvor Hunde sled et ubegravet Lig itu,
 Og vilde Dyr og Fugle bar en raadden Stank
 Til Altret hen og krænked Byens Helligdom. }
 Se, disse Ord jeg har, fordi Du haaned mig,
 Skudt af imod Dig, som en Skytte skjød sin Pil,
 Og Skuddet traf, dets Svie Du fornemme skal.

(Til Barnet, som leder ham.)

Kom, lille Dreng, og led mig hjem; lad Kongen her
 Paa andre og paa yngre øse ud sin Harm,
 Til han engang sin onde Tunge tæmme kan
 Og blive bedre sindet, faa Forstand, Forstand!

Gaaer.

Chorføreren.

Min Drot! Han vandred bort med onde Varselsord.
 Jeg saa det i den lange Tid, jeg gik paa Jord,
 Jeg saa det til mit dunkle Haar blev hvidt som Sne,
 At hvad hin Olding varsled maatte stedse ske.

Kreon.

Det veed jeg selv, og bange Tvivl forvirrer mig,
Thi tungt at give efter, mén ved Modstand maa
Min Vrede sig mod Guders Vrede sønderslaa.

Chorføreren.

Vær viis, Kong Kreon, vogt Dig vel, Menøkeus' Søn!

Kreon.

Hvad raader Du mig? Raad, og jeg skal lyde Dig!

Chorføreren.

Gak hen og kald den unge Mø af Graven ud
Og und det ubegravne Lig en viet Grav.

Kreon.

At give efter raader Du og finder bedst?

Chorføreren.

Ja, Drot, og snarest muligt, thi med rappe Fjed
Naaer Guders Straf at komme usnild Mand paatvers.

Kreon.

Nu vel, jeg overvinder mig, om end med Tvang
Og gjør det; mod Nødvendighed kan ingen staa.

Chorføreren.

Saa gjør det selv; giv Sagen ej i fremmed Haand.

Kreon.

Jeg iler som jeg gaaer og staaer.

(Til Drabanterne.)

Saa skynd Jer, Folk,

Løb selv og kald de andre til; tag Øxer med
Og hast til Stedet hen, der er Jer vel bekjendt.
Og da mit Sind til slig Beslutning vendt sig har,
Skal hende nu jeg udfri selv, hvem selv jeg bandt.
Vel muligt at tilsidst man staaer sig sikkrest ved
Med gammel Skik og Sæd at leve fromt i Fred.

Gaaer hastigt ud tilhøjre.

Choret.

(Første Strophe.)

Kadmosbrudens Stolthed, Barn med Navne mange,
Søn af Zeus, der slynger Lyn i Gny og Blæst,

Drot, som hersker paa Ikariens fagre Vange,
 Gud, som paa Eleusis' Bakkestrøg er Gjæst
 Ved Demeters fælles Frydefest —
 Bakchos, Du og hver din Bakchantinde
 Har i Theben Fødestad og Hjem,
 Hvor Ismenos' klare Strømme rinde
 Og hvor Kjæmper, ingen kunde binde,
 Voxed grumt af Dragesæden frem.

(Første Modstrophe.)

Fra de tvende Tinder af Parnassets Toppe
 Glimter paa Dig Nattens Lyn og Kornmodsglands
 Der, hvor over Sten Kastales Bølger hoppe
 Og Korykias Nymphes fejre Dig med Dands.
 Men fra Nysas Fjeld, hvor Vedbend fletter Krands
 Rundt om Klippen og paa grønklædt Lide
 Druer flokkes tæt, du vandrer glad,
 Mens i Chor udødelige blide
 Kvindestemmer juble ved din Side,
 Hjem til Theben, til Din Fødestad.

(Anden Strophe.)

Den Stad over alt
 Du elsker især
 Med din Moder kjær,
 Som for Lynild faldt.
 Men i denne Stund
 Truer bitter og hvas
 En Ulykkens Sot vor Stad med Fortred.
 Saa kom, il hid med frelsende Fjed
 Fra det stejle Parnas
 Eller over Euripos' stønnende Sund!

(Anden Modstrophe.)

Kom, Evøe, kom,

Natflammernes Gud,
 Hvem Stjernesked
 Dandse Ringdands om.
 Kom, o Gudeblod,
 Kom, Iakchos, brat,
 Nærm Dig, vor Hersker, i Naade, nærm,
 Nærm Dig i Kreds af Thyiadernes Sværm,
 Som i lystsvanger Nat
 Sjungende falder sin Fører til Fod.

Et Bud (iler ind).

I Mænd, hvis Stad er Kadmos' og Amphions Borg,
 Ret aldrig skal et Liv, der ej er endt paa Jord,
 Af mig lovprises højt ejheller ynkes dybt.
 Thi Skjæbnen løfter Folk og Skjæbnen styrter dem,
 Snart fører den til Højhed bort og snart til Fald,
 Og ingen kan en Dødelig hans Fremtid spaa.
 Mig tyktes Kreon værdig til Misundelse,
 Thi, da vort Land han havde frelst af Fjendehaand
 Og vundet over Kadmosriget Enemagt,
 Han hersked og hans Lykkes Blomst var gode Børn.
 Men nu har alt han tabt, thi, svandt først Glæden bort
 Ved Livet, regner slig en Mand jeg ikke mer
 For levende men for et Lig, der vandrer om.
 Se, rigt er, om Du vil, hans Hus paa Gods og Guld,
 Og Magtens ydre Prunk han har, men frydes han
 Ej mer derved, gav ingen Styver jeg for alt
 Det Øvrige, thi Glæden kun gjør lykkelig.

Chorføreren.

Om hvilken Ve for Kongen kom Du hid med Bud?

Buddet.

Med Bud om Død, og Død er voldt af Levende.

Chorføreren.

Saa svar! Hvem dræbte? Hvem er han, der ligger dræbt?

Buddet.

Dræbt ligger Hæmon af den Haand, ham nærmest var.

Chorføreren.

Tal! Af sin Faders eller af sin egen Haand?

Buddet.

Sin egen! Vild af Sorg han blev ved Brudens Død.

Eurydike træder frem og nærmer sig ubemærket. To Terner tage Plads bagved hende.

Chorføreren.

O Spaamand! Ak, dit Sandhedsord er opfyldt alt.

Buddet.

Ja, saadan stiller Sagen sig, find saa paa Raad.

Chorføreren (faaer Øje paa Eurydike).

Der ser jeg Eurydike staa, den arme Viv,
Vor Dronning. Mon en Skjæbne hende hid har ført,
Hvadeller har dit Ord om Sønnens Død hun hørt?

Eurydike.

I Stadens Raadmænd, nys jeg Eders Ord fornam,
Da Porten jeg mig nærmed for med Bøn om Trøst
At vandre til Gudinden Pallas' Tempel hen.
Men knapt jeg løfted Dobbeldørens Klinke fra,
Da pludseligt en Røst om Husets bittre Ve
Mit Øre naaede. Rædselsslagen vakled jeg
Og faldt bevidstløs om i mine Terners Arm.
Dog, gjentag for mig alt, hvad nys I talte om,
Jeg høre skal det roligt, jeg er vant til Sorg.

Buddet.

Min Dronning, alt med egne Øjne selv jeg saa,
Den tunge Sandhed ikke jeg Dig dølge skal.
Hvad hjælper det at skaane Dig for snart at staa
Som Løgner selv, nej bedst at sige Sandhed strax.
Jeg fulgte med din Husbond til den frie Plads
Paa Sletten, hvor det stakkels sønderrevne Lig
Af Polynikes stadigt ubegravet laa.

Ham stedte vi til Jord med Bøn til Hekate
Og Pluton om af Ynk at vende Vreden af.
Først tvætted vi ham og paa Baal af Grønt og Ved
Opbrændte vi hvad af hans Lig tilbage var.
Men, da en hvælvet Gravhøj af hans Fædrejord
Vi havde tuet, gik vi til den Jomfru ind,
Hvis Brudeseng og Dødsseng var med Stene redt.
Der hørte En paa Afstand høje Klageskrig
Fra Jomfrukamrets uindviede Klippegrav.
Strax iled han og bragte Kreon Bud derom.
Da denne selv kom nærmere, slog svagt en Lyd
Af Stønnen ham imøde, saa med Graad i Røst
Et Suk han drog: Ulykkelige Fader jeg!
Skal Anelsen faa Ret? Er nu den Vej, jeg gaaer,
Saa tung som ingen anden, jeg har hidtil traadt?
Mig drager Stemmen af mit Barn! Kom, Folk, kom hid,
Træng hurtigt helt i Højen ind, saa langt, I kan,
Og meld mig, naar for Enden af en stensat Gang
Gravkamrets Dør I fundet har, om Hæmons Røst
Det var, jeg hørte, eller mig en Gud bedrog.
Saa bad vor angstbetagne Drot, og strax vi gik,
Og dybt derinde, inderst under Hvælvingen,
Fik Øje vi paa hendes Lig, som kvalt hun hang
Med Halsen gennem Løkken af en Silkesnor.
Men ham vi saa paa Knæ med Armen slynget om
Sin Brud i Ve for Tabet af sin Elskovsfryd
Og Harm imod sin Fader for sin døde Viv.
Ved dette Syn hans Fader højt af Rædsel skreg
Og styrted ind og kaldte ham med Graad ved Navn:
Ulykkelige, hvad er det Du gjør! Blev helt
Dit Sind forvildet, led Du Brist paa Din Forstand?
Kom ud, mit Barn, jeg beder Dig paa mine Knæ. —
Et Øjekast, et rasende var Sønnens Svar,
Dyb Afsky i hans Træk sig maled. Uden Ord
Han blotted Sværdets Dobbelt-Eg; dog traf han ej

Sin Fader, som løb ud. Da vendte Staklens Haand
Sig mod ham selv, og, som han stod, han styrted sig
Paa Brystet i sit Sværd og faldt med Livstegn end
Tilbage i sin Fæstemøs dødsslappe Arm.

Ud af hans Mund, der ralled, sprang et Kildevæld
Af blodigtrøde Stænk paa Pigens blege Kind.

Nu hviler Lig hos Lig i Elskovs Favnetag,
Der glædeløst beredt dem blev i Dødens Bo.

Der hvile de og vidne sammen Arm i Arm,
At Stivsind volder Mennesker den værste Harm.

Eurydike staaer et Øjeblik ligesom forstenet. Pludseligt
vender hun sig om og gaaer tilbage til Slottet. Ternerne
følge hende.

Chorføreren (til Buddet).

Hvad mener Du? Hun gik, hun gik tilbage blot
Og svared intet, hverken ondt ej heller godt.

Buddet.

Jeg undres ogsaa selv derved men haaber dog,
At kun hun ej har villet blotte her blandt os
Sin Jammer over Sønnen men gik ind for skjult
Med Ternerne at hulke over Husets Ve,
Thi høj hun er af Sindelag og lydefri.

Chorføreren.

Hvem veed? Slig selsom Taushed ængster mer mit Sind
End Jammerskrig og Klage spildt for Vejr og Vind.

Buddet.

Ja, vi bør se os for, at ej et lønligt Raad
Hun dølge skal i Barm af stum Fortvivlelse.
Kom med til Slottet, kom, thi Du har ganske Ret,
At slig en usædvanlig Taushed ængste kan.

Choret

(ved Synet af Kreon, der nærmer sig bærende sin Søns Lig paa begge Arme).

Nu vender vor Drot herhen sine Fjed,
Et sørgeligt Pant har at bære han faaet,
Om siges det tør, ej paa fremmed Fortred
Men paa Synd, som han selv har begaaet.

Kreon.

(Første Strophe.)

Ve, hvad i Afsind grumt mit Sind forbrød
Til Drab og Død!

Se her en Søn, hvis Fader flyde lod
Sit Afkoms Blod!

Ve mig, som drev, af Vaade nys gjort blind,
Min nysopvoxne Søn i Døden ind.

Ve, ve for alt!

Ej for Dig selv Du faldt,
Du faldt for mig, min Synd slog Dig ihjel.

Chorføreren.

Ja, ve! Forsilde fik Du Syn paa Ret og Skjel.

Kreon.

(Anden Strophe.)

Forsilde! Nu jeg ser det, da med Sorgens Vægt
En Gud mig slog et Saar, som vorder aldrig lægt,
Og jog mig ud paa Vanvids vilde Veje
Jeg ødte selv den Skat, jeg fik i Varetægt,
Nu ejer jeg kun Kummer, Hvermands Eje.

Et andet Bud (fra Slottet).

O Herre, som Du blandt os staaer og bærer alt
En Sorgens Byrde paa din Arm, kom hid Du blot
For strax i Slottet her at se en anden Gru.

Kreon.

Hvad Gru kan være værre end den værste Ve?

Buddet.

Din Viv, den arme Moder til din dræbte Søn,
Er død; end strømmer Blod af hendes friske Saar.

Kreon.

(Første Modstrophe.)

Ak, Hades' Svælg, hvis Dybde ingen veed,
Drog dybt mig ned!

Svar, Bud, hvad Jammer, Jammer uden Bund
Mig spaaer din Mund!

En falden Mand slog atter Du til Jord.
 Hvad har paany Du meldt om Drab og Mord,
 Om Kvindedød,
 Om Blod, om Blod, der flød?
 Af Blod, der flyder, er jeg trindt forfulgt.

Fløjdørene i Slottet aabne sig. En Baare med Eurydikes
 tilhullede Lig kommer tilsyne.

Chorføreren.

Se selv! Den Sag er ikke mer for Øjet dulgt.

Kreon.

(Anden Modstrophe).

Saa ve mig for hvad her jeg skuer, ve mig, ve!
 Hvad større Jammer kan mig end i Verden ske?
 Mit døde Barn jeg hid paa Armen slæbte
 For her med Angst og Gru hans Moders Lig at se,
 O Barn, o Moder, hvem jeg begge dræbte!

Buddet.

Fortvivlet slynged Armen hun om Altret rundt,
 Og hendes dunkle Øjne brast, mens lydt hun græd
 For Megareus, sin Søn, der faldt med Roes i Krig,
 Og dernæst nu for Hæmon, men til allersidst
 Forbanded højt hun Dig, der slog dit Barn ihjel.

Kreon.

(Tredie Strophe.)

Jeg svimler af Angst, mig svigter min Fod,
 Stød et tveægget Sværd i min Hjerterod!
 Aldrig en Sjæl har havt Kummer tilhuse
 Som den, der mig skulde sønderknuse.

Buddet.

Som Skyld i hendes egen og i Sønnens Død
 Fordømte hun Dig i sit sidste Aandedræt.

Kreon.

Ak, svar, paa hvilken Maade hun sit Liv forlod.

Buddet.

Hun jog sig flux en Kniv i Barm den Stund, da hun
Fik Bud om Barnets jammerfulde Endeligt.

Kreon.

(Fjerde Strophe.)

Nej, ingen mig den Brøde lette kan,
Paa mig, paa mig maa hele Skylden falde.
Jeg myrded Eder, jeg Ulykkens Mand,
Jeg, ene jeg! Kom hid nu, Folk, kom alle,
Før bort mig, bort ad Mørkets dulgte Sti,
Bort, hurtigt bort; med mig er alt forbi.

Chorføreren.

Om godt i ondt kan findes, raader her Du godt,
Thi bedst at faa det værste hurtigst muligt endt.

Kreon.

(Tredie Modstrophe.)

Var snart det forbi! O, blev snarlig mig sendt
Husvalelsens Dag, da min Jammer er endt.
O, Dag for min Død, lad Dig se, lad Dig finde,
Da Solen ej mer for mit Øje skal skinne.

Chorføreren.

Den Dag vil komme. Gjør først her Din Pligt, saavidt
Du kan. For alt det andet raade Guder blot.

Kreon.

Jeg har kun udtalt, hvad jeg ønsker inderligst.

Chorføreren.

Ønsk intet mer. Mod Sorg og Ve, som Skjæbnen spandt,
En Dødelig dog ingensinde Udvej fandt.

Kreon.

(Fjerde Modstrophe.)

Før mig fortabte bort!

Min bedste Skat,
Min Søn, jeg elsked, skulde selv jeg fælde.

Og Dig, min Viv, min Viv!

Af hver forladt

Til ingen mer jeg kan mit Hoved helde.

Alt styrter sammen, Tanken løber vildt,

Mit hele Liv er knust, forspildt, forspildt.

Medens Kreon af sine Ledsagere føres tilbage til Slottet, synger

Choret.

Lykkelig den, hvem Visdom gjør stærk,

Hans Lykke staaer fast! I sit Liv og sit Værk

Lader Gudernes Villie han raade.

Men den, der kun handler sig selv til Behag

I Overmod, rammes af Ulykkens Slag;

Forsent skal han da paa Gjengjældelsens Dag

Lære Visdom af Ve og af Vaade.

Oplysninger.

(De følgende korte Oplysninger ere efter Oversætterens Ønske tilføjede af disse Studiers Udgiver, C. Jørgensen.)

Sagnet om Ødipus og hans Slægt har øvet sin Tiltrækning paa flere Digtere i Oldtiden, blandt disse ogsaa paa Sophokles. Af de syv Tragedier, vi endnu har af ham, handle tre om dette Sagn.

I den digteriske Behandling, som han giver Sagnet i de to Tragedier *Kong Ødipus* og *Ødipus i Kolonos*, lyder det omtrent som følger. Det danner Forudsætningen for hvad der skildres i *Antigone*, om end de tre Tragedier ikke fortsætte hinanden eller tilsammen danne en større Enhed.

Ødipus er Konge i Theben. Han har vundet Riget og dets Dronning ved en egen Bedrift. Der var sendt til Thebanernes Plage et Uhyre Sphinx med Kvindeaasyn, Løvekrop og Fuglevinger; Sphinxen kendte en Gaade, som den forelagde Thebanerne, og hver Gang de ikke formaaede at løse Gaaden, tog den en af dem og spiste ham. Først naar Gaaden var løst, skulde de slippe fri for Uhyret. Og Gaaden lød: hvad er det Væsen, som har en Røst, men snart fire, snart to og tre Ben? Ødipus kom ung og frejdig fra fremmed Land, kløgtig gættede han paa Mennesket, som i Barndommen kryber paa fire og i Alderdommen tager Stokken til Hjælp som et tredje Ben. Gaaden var løst, og Sphinxen styrtede sig selv ned fra Borgklippen; Ødipus fik Prisen, der var udsat for den, som kunde frelse Staden fra Uhyret, og Lønnen var Kongeriget og den nys afdøde Konges Hustru. Det var Ødipus's Stordaad, og han er fra den Stund elsket af Folket.

Aar ere gaaede hen, Ødipus har med Dronningen faaet to Sønner og to Døtre. En udbrudt Pest giver da Anledning til, at man spørger Oraklet i Delphi til Raads, og Guden (Apollo) paabyder at finde den, som har myrdet den forrige Konge, Ødipus's Forgænger. Ødipus erfarer af sin Hustrus

Iokastes Mund de nærmere Omstændigheder ved dette Drab paa den forrige Konge, Laios; og det bekræftes ved et Øjenvidne, at en Mand, som Ødipus før sin Ankomst til Theben har dræbt, fordi han ikke vilde vige til Side for ham i en Hulvej, netop var Laios. Samtidig opklares det, at Ødipus ikke, som han tror, er Søn af en Konge i Korinth, men at han som lille Barn er funden paa Bjærgene, udsat med gennemstukne Ankler for at dø, og er bleven optaget af en Hyrde og bragt til Korinth, hvor Kongen har fostret ham som sin egen Søn. Dronningen Iokaste aner da Sammenhængen, thi det var hendes og Laios's lille Barn, der i sin Tid med gennemstukne Ankler blev sat ud paa Bjærgene, fordi et Orakelsvar havde varslet Laios, at hans og Iokastes Søn skulde dræbe sin Fader og ægte sin Moder. I sin Fortvivlelse tager Iokaste sig af Dage, og imidlertid erfarer ligeledes Ødipus af den Tjener, som udsatte Barnet, og den Hyrde, som havde bragt det til Korinth, at Barnet virkelig var Laios's Søn, og at han altsaa selv efter Oraklets grufulde Spaadom har dræbt sin Fader og ægtet sin egen Moder. Han vil ikke længer se Dagens Lys og stikker selv sine Øjne ud. Han forjages da fra sit Rige og flakker om, ledsaget af sin trofaste Datter Antigone, indtil han i Kolonos ved Athen finder sin sidste Hvile.

Hans Sønner strides imens om Kongemagten i Theben, Eteokles fordriver sin Broder Polynikes, som søger Hjælp hos Fremmede, især i Argos, og syv Helte drage med Hær mod Theben for at erobre det. Deres Tog mislykkes, og de to Ødipussønner mødes i Kampen og dræbe hinanden.

Efter deres Død overtager Kreon (Iokastes Broder) Kongemagten i Theben og forbyder at begrave de faldne Fjender deriblandt Polynikes, som havde ført Vaaben mod sin Fædre-stad. Søsteren Antigone gribes af Sorg og Harme over dette Forbud og beslutter at skaffe Broderen Fred efter Døden ved at udføre Gravskikkene og strø Jord paa Liget. Dermed er Stødet givet til de Tildragelser, som Tragedien *Antigone* skildrer.

S. 3, Lin. 8. Ødipus' Rædselsarv. Som en Arv hviler der paa hele Ødipus's Slægt en Forbandelse som Følge af hans rædselsfulde ufrivillige Brøde.

S. 3, L. 22. Argiverhæren. De syv Heltes Hær, som havde angrebet Theben men lidt Nederlag, ved hvilken Lejlighed Ismenes og Antigones to Brødre, Eteokles og Polynikes, vare faldne for hinandens Haand.

S. 5, L. 10. Moder og hans Viv. Iokaste, Ødipus's Moder, med hvem han selv blev gift uden at kende deres Slægtskab.

S. 7 (Chorsang). Jube over Sejren; Argiverhæren under de syv Hertes Anførsel er slaaet, Heltene for største Delen faldne, deriblandt Polynikes; en af dem, Kapaneus, rammes af Lynet, da han allerede stod paa Muren. Solen lyser paa ny over Theben med dets syv Porte og med Stadens Kilde Dirke.

S. 9, L. 20. Kongeslægten Laios. Ødipus's Fader var Laios, efter hvem her hele Slægten benævnes. Ogsaa Kreon hørte til Kongeslægten.

S. 15, L. 20. Den hellige Jord. Jorden betragtet som Gudinde (*Ge* eller *Gaia*).

S. 19, L. 16. Retfærdighedens Dis — i Dødens Land. Rettens Gudinde, *Dike*, throner ogsaa blandt Underverdenens Guder.

S. 20, L. 18. Min Frænkes Barn. Antigones og Ismenes Moder, Iokaste, var Søster til Kreon.

S. 21, L. 10. Kadmos' Folk. Kadmos var Grundlægger af Theben, hans Folk er Thebanerne.

S. 21, L. 3 f. n. fordrer Hades samme Ret. Den døde har Ret til Begravelse, Begravelsens Nødvendighed stod som et helligt Bud for de efterlevende.

S. 24, L. 11. Sønnebrud. Kreons Søn, *Hæmon*, var forlovet med Antigone.

S. 25 (Chorsang), L. 13. Labdakossønner. Labdakos var Stamfader til Ødipus's Slægt. Den hele Slægt er hjemfalden til Ulykke.

S. 32 (Chorsang). Hvor Handlingens Bølger gaa højest, hæver ogsaa den lyriske Vexelsang mellem Choret og Antigone sig til sit Højdepunkt. Kærlighedens (Eros, Aphrodite) ubetvingelige Lyst og Magt, Livets stærkeste Pulsslag, stillet brat imod den kolde Død med Skyggetilværelsen (hos Hades og Persephone) ved den mørke Bred af Underverdenens Flod (*Acheron*); paa den anden Side Billedet af det smilende Landskab, hendes daglige Hjem (Theben med Kilden Dirke), og som Modsætning det tunge mørke Minde om de ulykkelige Forældre, alt samler sig for Antigones Tanke i de korte Øjeblikke, inden hun i den gribende Epode klagende siger Livet sit Farvel: „Ubegrædt, venneløs . . .“

S. 33, L. 23. Niobe, Tantalos's Datter, havde fornærmet Apollos og Artemis's Moder Leto ved at prale af sine mange Børn, medens Leto kun havde to. Til Straf dræbte Apollo og Artemis Niobes Døtre og Sønner. Af Sorg blev Moderen —

paa sin Bøn til Zeus — forvandlet til Sten og sidder som et Billede af en Kvinde i Klipperne ved Sipylos i Lilleasien; Nat og Dag rinder Fjeldets Vand som Taarer ned over Stenen.

S. 34, L. 4 f. n. Labdakide, Efterkommer af Labdakos, Stamfaderen til Ødipus's Æt.

S. 35, L. 4. Broder, som faldt. Polynikes, som havde bevæget de fremmede Helte til Tog mod Theben, særlig sin Svigerfader Adrastos, Konge i Argos („ved Hjælp af din Viv“).

S. 36, L. 15. Samme Tankegang udtales hos Herodot (III, 119).

S. 37, L. 8 f. n. Danaë var Datter af Kong Akrisios i Argos. Da det var spaaet Akrisios, at hans Datters Søn skulde dræbe ham, spærrede han Danaë inde i et underjordisk Kammer dækket af Metal. Men Zeus lod sig af Elskov til hende forvandle til Guld, som strømmede ned gennem Taget i Danaës Skød. Hendes Søn blev Perseus, og med ham blev hun af den forbitrede Fader sat ud paa Havet i en skrøbelig Kiste. Se Simonides's Digt herom, som er gengivet i Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 10, Lukianos's Gudesamtaler, oversatte af M. C. Gertz, Side 63.

S. 38, L. 2. Sønnen af Dryas. Lykurgos, Konge over Edonerne i Thrakien. Han fik Straf, fordi han ikke vilde modtage Dyrkelsen af Bakchos i sit Land, men spottede Guden (Evios Tilnavn til Bakchos) og de sværmende Mænader (Bakchantinder).

S. 38, L. 11. Ved Kyaneas Skjær. Phineus var Konge i Salmydessos i Thrakien, nær ved Bosporos og de to Klipper — Kyaneas Skjær, Symplegaderne — som efter Sagnet ved at slaa sammen vexelvis aabnede og lukkede for Sejladsen ind i det sorte Hav, indtil de, efter at Argonauterne vare sejlede igennem, bestandig stod stille.

Phineus havde to Sønner (Plexippos og Pandion), som af deres Stedmoder bleve blindede og indespærrede levende i et Gravkammer.

Deres virkelige Moder, som var bleven forstødt (og indespærret) af Phineus, hed Kleopatra; hun var en Datter af Boreas (Nordenvinden, som kommer fra Thrakiens Fjelde), og hendes Moder var Orithyia, hvem Boreas havde bortført som sin Hustru, en Datter af Kong Erechtheus i Athen, saaledes at Vindguden var i Svogerskab med Athenæerne (Erechthiderne) og hans Datter Kleopatra Barnebarn af Erechtheus.

S. 40, L. 8 f. n. Malm fra Sardes. Sølvholdigt Guld (Elektron) fra Bjærgværker i Lydien i Lilleasien.

S. 41, L. 11 f. n. Du blev det kun ved Hjælp af mig. Tiresias havde nemlig spaaet Thebanerne, at de skulde sejre,

naar Kreons Søn ofrede sig selv til Krigsguden, og dette Offer var ogsaa blevet bragt af en Broder til Hæmon, ved Navn Megareus.

S. 42, L. 13. Eumeniderne. Hævngudinderne.

S. 43 (Chorsang). Kadmosbrudens Stolthed. Choret paakalder Bakchos, Thebens Beskytter, Søn af Zeus og Semele. Semele var en Datter af Kadmos (Kadmosbruden betegner hende som Datter af Kadmos og som Zeus's Brud). Hendes Søn (Moderens Stolthed) Guden Bakchos fejres i Ikaria ej langt fra Athen, han besøger Eleusis ved Demeters Mysterier, hvorhen Navnet Iakchos hører. Men i Kadmos's Stad Theben er hans Moders og hans eget Hjem. (Ismenos en Flod ved Theben).

S. 44, L. 8. Dragesæden. Da Kadmos grundlagde Theben, maatte han dræbe en Slange (Drage), og af Athene fik han Befaling til at saa Slangens Tænder. Af disse voxede derpaa op af Jorden bevæbnede Mænd, som imidlertid kom i Strid og dræbte hinanden paa nogle faa nær.

S. 44, L. 10. Parnassets Toppe. Paa Toppen af det høje Bjærg Parnassos i Phokis (Mellemgrækenland) fejrer Bakchos sine Fester. Kilden Kastalia og den korykiske Hule (indviet til Nympherne) findes der.

S. 44, L. 14. Fra Nysas Fjeld. Ogsaa paa Bjærgget Nysa er Bakchos hjemme; der blev han opfostret af Nympherne, da han var lille. Flere Bjærgge af det Navn nævnes, her tænkes paa det, der laa paa Euboea, Øen som ved Strædet Euripos var skilt fra Fastlandet.

S. 44, L. 9 f. n. Som for Lynild faldt. Semele havde, narret af andre, ønsket at se sin Bejler (Zeus) i hans hele Vælde, men blev, da hendes Ønske opfyldtes, dræbt af de Guden ledsagende Lyn.

S. 45, L. 7. Thyiaderne, Bakchantinderne ledsage i vilde Sværme Bakchos (Evoe) under de natlige Fester, hvortil ogsaa Stjærnerne ere Vidne og ligesom danse med i Chor.

S. 45, L. 11. Amphion havde befæstet Theben, idet Stenene ved hans Lyres Spil selv lagde sig til rette.

S. 47, L. 1. Hekate og Pluton. Den sidste er Underverdenens Gud (Hades). Hekate er ogsaa en Mørkets Guddom, Ledsagerinde af Underverdenens Gudinde (Persephone).

Tragediedigteren Sophokles fra Athen levede 497—406 før Chr. F. Af hans talrige Dramaer (der nævnes hos Oldtids-

forfattere Titler paa over 100 Stykker) ere syv Tragedier bevarede til vor Tid.

Det fortælles, at Digteren ved Opførelsen af Antigone vandt saadan Berømmelse, at man gav ham Plads mellem Feltherrerne paa et Tog, som da forberedtes.

En Udtalelse af J. N. Madvig om Sophokles's Antigone.

(I Madvigs udgivne Skrifter foreligger kun lidt af hans Arbejder om litterære Forhold i Oldtiden, uagtet han ofte under sin Universitetsgerning havde Lejlighed til at sysle med denne Side af Oldtidsstudiet, dels i sammenhængende Forelæsninger over græsk Litteraturhistorie, dels ved Fortolkning af græske og romerske Digtere og Prosaister. I Betragtning heraf kan det maaske her være paa sin Plads at aftrykke et Brudstykke af en Forelæsning over Antigone, saaledes som det er nedskrevet af en Tilhører. Uden at ville paabyrde Læseren af den oversatte Tragedie nogen Autoritets Dom derom — Oversættelsen vil sikkert give en klar Forestilling om, hvad Digteren har villet — kan det dog forudsættes, at mange med Opmærksomhed ville læse en Udtalelse om Stykket af den afdøde klartseende og for alt ædelt og stort varmt følende Videnskabsmand.)

Stykkets Plan er simpel og uden kunstig Slyngning. Dets Tankegang og Thema er gennemført med en Kraft og Dygtighed, som til alle Tider har ladet det blive anset for en af de ypperste Tragedier, der er os opbevarede, som den bedste af Sophokles, ja maaske af enkelte betragtet som en Mønstertragedie.

Antigone optræder som den ædle, rene Kvinde med den stærkeste Pietetsfølelse for alle hellige Love om Familieliv, og kæk til at opretholde disse Love mod enhver. Hun optræder efter vor Følelse maaske noget ensidig, vi ønskede en vis mere almen menneskelig Optræden af Antigone. Naar vi se Hæmon opofre sig, kunde vi savne ligesom nogen Genkærlighed fra Antigones Side. Men Charakteren staar i denne Begrænsning afsluttet, klar og af ens Dybde, og lige over for hende som Forsvarer af en ganske anden Opfattelse Kreon, der støtter sig til Statens og Fædrelandets Ret, men saaledes at en vis personlig Ensidighed og Iver for egen Herskermyndighed skyder sig frem ved Siden af Omsorgen for Opretholdelsen af de borgerlige Love og Fædrelandets Krav.

Det er de to Hovedpersoners Charakterer, som træde mod hinanden.

Ved Antigone maa det udhæves, at naar hun fremtræder som Repræsentant for Familiepietet, saa drejer det sig i dette Stykke om en særegen Pietet, mod de døde Slægtninge. Vi ved, hvilken Vægt man i Oldtiden lagde paa Begravelsen efter den at Religionen foreskrevne Skik (jordes eller brændes). Derom handler Euripides's „Hiketides“, hvor de syv Heltes efterlevende søge Athens Hjælp i denne Hensigt. Det samme møder os i den attiske Stat i den aarlige Begravelsesfest for dem, der var faldne i Krig; vi har det igen i Processen mod de Feltherrer, der ved de arginusiske Øer havde forsømt at begrave Ligene (i Horats' Ode I, 28 om Archytas o. s. v.).

Ved Siden af Antigone staar underordnet paa en beskednere Plads den blide Ismene, delende Følelsen for den døde men underkastende sig Statens Lov, ikke trodsende men dog fuld af Hengivenhed for Søsteren, saa at hun endog erklærer sig for delagtig i Brøden; vi se, hvor smukt Ismene udfylder Antigones Charakter. Herunder ordne de øvrige sig, Hæmon, der ikke taler meget om Kærlighed eller deklamerer, den græske Tragedie kendte ikke Elskeren og Elskerinden paa Scenen i moderne Form. Med værdig og betydningsfuld Personlighed optræder Tiresias, men dog kun advarende, støttende Antigones Opførsel ved en betimelig Advarsel til Kreon.

Om disse Roller er det at Interessen samler sig. Choret fremtræder med dets ejendommelige Begrænsning, besindigt og ikke vovende at gribe ind i Handlingen eller udtale alvorlige Domme før i Slutningsreflexionen, hvor det drister sig til at udtale, hvad det før har antydnet.

Dette er det væsentlige i det Digterbillede af ædle Følelser og Lidenskaber og Strid mellem forskellige Opfattelser og Kamp mod Skæbnen, som giver denne Tragedie dens høje Betydning. Man har ikke været fornøjet hermed, man har forlangt en saakaldet „Grundtanke“ i Tragedien, saaledes fra den hegelske Skoles Side, hvor Antigone betragtes som en fuldstændig Typus for en græsk Tragedie; man opstiller den Fordring, at der altid skal være to berettigede Principer, der komme i Kamp med hinanden, og at det, der ligger under, har en Berettigelse, hvorved det tragiske kommer frem. Hele dette Spørgsmaal om, hvad der er denne Tragedies Grundtanke, beror paa en falsk Opfatning af et Digterværk, idet man deri i Stedet for et Livsbillede søger en Tanke, der skal lade sig udtrykke i en eller faa Sætninger af docerende Natur. Dette er ikke det enkelte Digts Opgave eller det,

som den græske Digter har for sig. Desuden kan Fordringen om de to forskellige Principer ikke anvendes paa nogle af de allerbetydeligste Tragedier; man finder altid en virkelig Personligheds Kamp mod Skæbnen, hvor der vel ses en Berettigelse for denne Kamp, men naar vi sige dette, sige vi i Virkeligheden kun lidt.

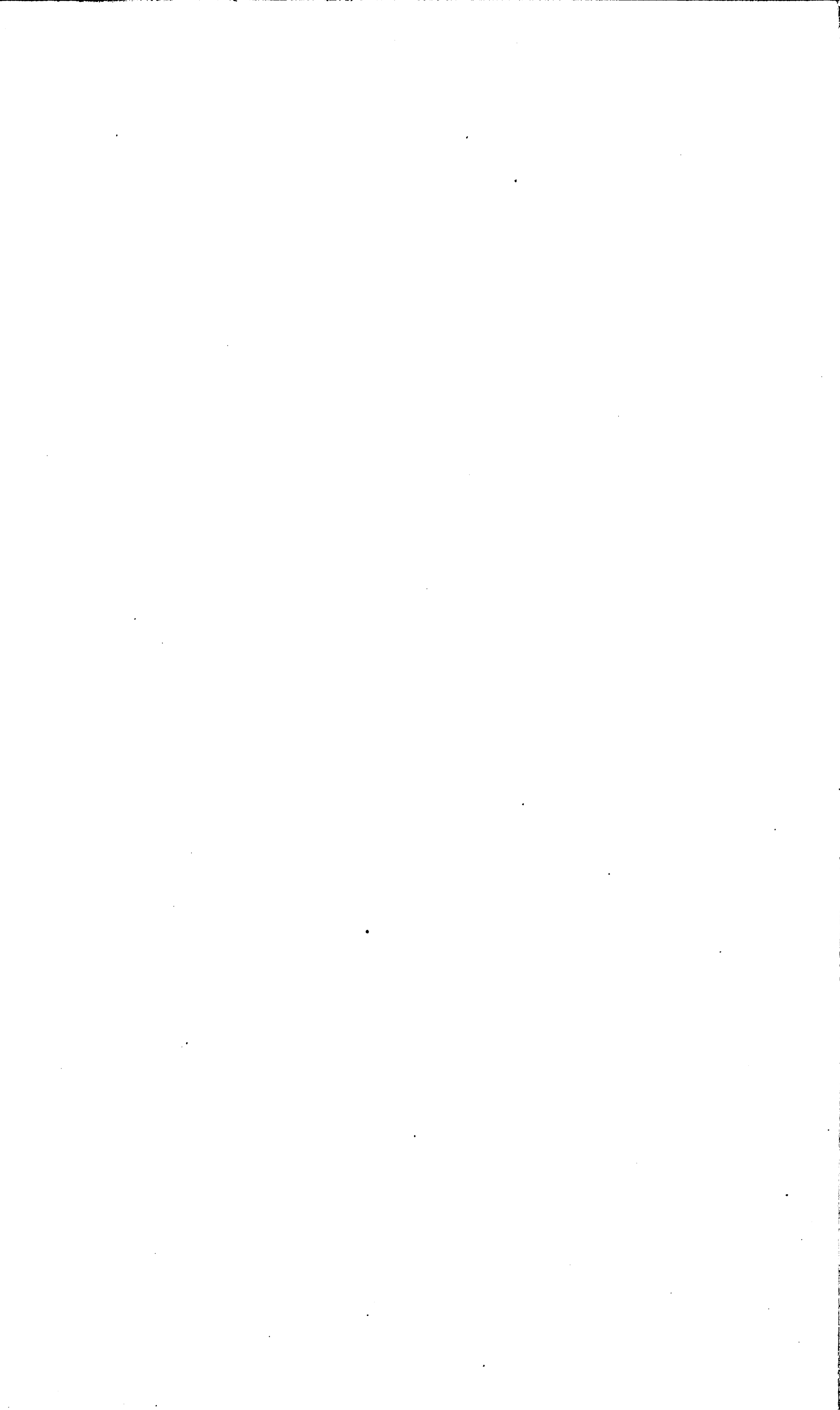
Andre, f. Ex. Böckh, har søgt at give i en bestemt Sætning, hvad der skulde være Grundtanken i Antigone, og opstiller som Grundtanken, at en lidenskabelig og ubegrænset Stræben leder til Udskejelse og Brud paa Besindighed, som fører til vedkommendes Undergang. Men at denne Stræben, naar den ikke begrænses, skrider over Maalet, er saa almindelig en Tanke, at den kan ses i mangfoldige græske Tragedier; og i Virkeligheden har Sophokles ikke lagt Vægt paa, at Antigone i Lidenskab overskrider sin Beføjelse; det er hos Kreon, dette ligger. Naar vi læse Tragedien uhildet, se vi Antigone segne, men ikke saaledes at Digteren paa nogen Maade antyder, at det er berettiget, at hun segner, eller saaledes at han fælder Dom over hende. Hendes Skæbne er ufortjent og virker derfor tilbage paa den anden.

Den hele Række Ytringer om det principale (Grundtanken) i Digtet synes at paabyrde dette noget fremmed, og det er ikke Umagen værd at opholde sig derved.

[Versangivelsen over Siderne er efter Meklers 6te Udgave af Dindorfs Text i Teubners Textudgave, Leipz. 1885. — Oversættelsen er udført paa Grundlag af Wunder's Text med Benyttelse af talrige nyere Forbedringer. Af fulgte Læsemaader nævnes her: V. 130 *καταχῆς ἢ ὑπερόπτας*. 134 *ἀντιτύπα*. 421 *θάνα*. 600 *θάλος*. 606 *ὁ πάντα πηρῶν*. 782 *λήμασι*. 810 *παγκοίτας*. 858 *τριπολίζων*. 888 *νυμφεύειν*. 968 *ἄλας*. 1119 *Ἰκαρίαν*. 1134 *ἐπετῶν*. 1148 *φλεγμάτων*. 1150 *ῶναξ*. 1259 *ἀλλοτρίας*. 1303 *λάχος*.]

Rettelse.

S. 29, Lin. 3 læs:

Og aldrig firer, løber Baaden let isænk,
